

โครงการออกแบบศิลปะสิ่งทอจากภูมิปัญญาการถักอวน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โครงการออกแบบศิลปะสิ่งทอจากภูมิปัญญาการถักอวน

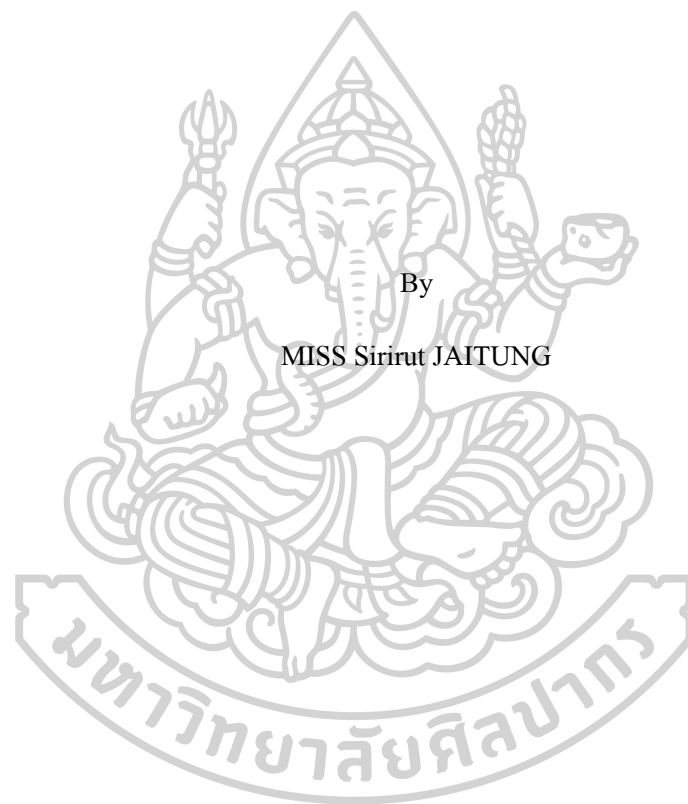
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A DESIGN PROJECT OF CREATIVE ART DESIGN TEXTILE FOR THAI
FISHING NET WISDOM.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts DESIGN ARTS
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

60156327 : ศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ศิลปะสิ่งทอ, ประติมากรรมบนร่างกายมนุษย์, อวน, สัตว์น้ำเค็ม

นางสาว ศิริรัตน์ ใจตั้ง: โครงการออกแบบศิลปะสิ่งทอจากภูมิปัญญาการถักอวน อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. เรืองลดา บุญลิจิต

“ศิลปะสิ่งทอจากอวน” เป็นบทความจากโครงการออกแบบสร้างสรรค์
ศิลปะสิ่งทอแรงบันดาลใจ จากการถักอวน ภายใต้แนวคิด “เครื่องมือประมงทำลายล้างทะเลให้
กลายเป็นผลงานสร้างสรรค์” ด้วยการ นำเอาความงาม จากระบบนิเวศสัตว์น้ำเค็มในท้องถิ่นบ้านแพ
เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ร่วมกับการต่อยอด ภูมิปัญญาการถักอวนที่ทรงคุณค่า มีเป็นการสืบถอด
กันมาหลายหมื่นปี ให้คงอยู่และเกิดประโยชน์ต่อไป

โดยแนวคิดและวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความงามของภูมิปัญญาการถักอวน
และสัตว์น้ำเค็ม ที่หายาก ในท้องถิ่น ได้แก่ ปลาตาเวทางกลม ทากทะเล ปะการัง เป็นต้น โดย
สร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ ตามจินตนาการ ถ่ายทอดลงบนสิ่งทอ และประติมากรรมบนเรือนร่าง
มนุษย์ ผลงานแสดงให้เห็นถึงความงาม คุณลักษณะ พิเศษเฉพาะตัวและเทคนิคการทำงานศิลปะที่
เป็นเอกลักษณ์ของข้าพเจ้าลงในผลงานศิลปะ

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสิ่งทอที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถัก
อวน ก็เพื่อให้เกิดเป็นผลงาน สร้างสรรค์ที่ต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เล่าเรื่องราวให้ผู้อื่นได้
เห็นถึง ความงามของธรรมชาติใน ท้องทะเล ที่ได้ตระหนักถึงการเห็นคุณค่าของการสืบทอด
อนุรักษ์ในภูมิปัญญาบ้านเกิด และสิ่งแวดล้อมใน ชุมชนที่ตน อาศัยอยู่ไม่ให้สูญหาย จนต้องเป็น
เพียงข้อมูลที่ค้นรู้หลังต้องสืบค้นในพิพิธภัณฑ์ หรือ ห้องสมุด เท่านั้น

60156327 : Major DESIGN ARTS

Keyword : Textile Art, Sculpture on the human body, Fishing Nets, ocean animals

MISS SIRIRUT JAITUNG : A DESIGN PROJECT OF CREATIVE ART DESIGN
TEXTILE FOR THAI FISHING NET WISDOM. THESIS ADVISOR : RUEANGLADA
PUNYALIKHIT, Ph.D.

"Textile Art from the Fishing Nets" is a the project designed and created textile arts inspired by Fishing Nets under the concept of "destructive fishing tools to become creative works" by ascetic the beauty to creating objects. From the local ocean ecosystem, Ban Phe, Koh Samed, Rayong City, combined with the extension of Fishing Nets wisdom. That value is a succession of thousands of years, as remaining and benefit further.

By the concept and purpose of presenting the beauty of Fishing Nets wisdom and ocean animals that locally rare species include starfish, Sea slug, coral, etc., which are created as works of art as imagined and transmitted onto the textiles. Sculpture form appear on the human body can result as beatiful solution with unique features and techniques for working on personal unique art into art works and creative design.

The creation of textile art inspired by the wisdom of knitting. In Creative Process that extend from local wisdom. That tells the story to others to see. The beauty of nature in the sea that recognizes the value of inheritance. Conservation in homeland wisdom and the environment in The community in which they live does not let the center disappear. Until it is only the information that is searched, the latter version must be searched in the museum or library only.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ดร. เรืองลดดา ปุณยลิขิต ซึ่งเป็นอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณนายจรัญ เข้มกลัด (ลุงรัน) และชาวประมงเรือเล็ก ตำบลบ้านเพจังหวัดระยองที่กรุณาสอนภูมิปัญญาการเรียนรู้การถักอวน รวมถึงองค์ความรู้ในการประมงต่างๆในพื้นที่

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาหลักสูตรศิลปปะการออกแบบทุกท่านที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำและ ประสพการณ์อันมีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วย ให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์

ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ชาวหลักสูตรศิลปะและการออกแบบทุกคนที่ให้คำแนะนำและกำลังใจตลอดมา

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

ศิริรัตน์ ใจตั้ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
3. สมมติฐานของการวิจัย.....	1
4. ขอบเขตของการวิจัย	2
5. ขั้นตอนการศึกษา.....	2
6. คำจำกัดความและนิยามคำศัพท์	3
7. เวลาที่ใช้ในการวิจัย	4
8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ประวัติความเป็นมาของเกาะเสม็ด	6
2.2 ระบบนิเวศสัตว์น้ำเค็ม เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง.....	11
2.3 ประวัติภูมิปัญญาการถักอวน	14
2.4 ประเภทอุปกรณ์จับสัตว์น้ำในประเทศไทย.....	15

2.5 การสำรวจการประมงในกลุ่มเรือเล็ก พื้นที่จังหวัดระยอง (ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด).....	18
2.6 ตัวอย่างศิลปินที่ทำงานศิลปะสิ่งทอ	23
2.6.1. Iris Van Herpen.....	23
2.6.2. Janet Echelman	24
2.6.3. Ernesto Neto.....	25
2.6.4. Rieko KOGA.....	26
2.7 ผลสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อสิ่งทอ.....	27
2.7.1. รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย เดือนมิถุนายน 2561 ..	27
2.7.2. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศหนุนผู้ประกอบการไทยรุกตลาดสิ่งทอพิเศษ	31
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	34
3.1 กระบวนการศึกษา	34
3.2 กลุ่มประชากรที่ศึกษา.....	35
3.3 บุคคลตัวอย่างเป้าหมายที่ศึกษาในการออกแบบ (Muse)	36
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
3.5 การศึกษาการทดลองเทคนิค	38
บทที่ 4 อภิปรายผลการศึกษา.....	52
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	56
5.1 สรุปผลการวิจัย	56
5.2 ข้อเสนอแนะ	57
5.3 สรุป	67
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก.....	69
ภาคผนวก ข.....	83
รายการอ้างอิง	87

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางมูลค่าส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	28
ตารางที่ 2 ตารางมูลค่านำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	30
ตารางที่ 3 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 1	48
ตารางที่ 4 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 2	48
ตารางที่ 5 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 3	49
ตารางที่ 6 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 4	49
ตารางที่ 7 ตารางสรุปผลการทดลองคุณสมบัติของวัสดุ	50

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพเกาะเสม็ด.....	6
ภาพที่ 2 ปลาสดหิ้นบั้ง	12
ภาพที่ 3 กัดบั้งหน้าเงิน.....	12
ภาพที่ 4 เม่นทะเลหนามสั้น	13
ภาพที่ 5 ปะการังอ่อน	13
ภาพที่ 6 ทากทะเล.....	13
ภาพที่ 7 ปลาดาว เม่นทะเล และเพรียงทะเล.....	13
ภาพที่ 8 ประวัติภูมิปัญญาการถักอวน	14
ภาพที่ 9 ภาพแผนผังเครื่องมือประมงในประเทศไทย	15
ภาพที่ 10 ภาพการสำรวจการประมงในกลุ่มเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง.....	18
ภาพที่ 11 ภาพการนำเอาสัตว์เล็กและสัตว์หายากที่ติดอวนไปปล่อยที่ชายหาด.....	21
ภาพที่ 12 ภาพการเก็บอวนและเรียนรู้การหาปลา.....	21
ภาพที่ 13 ภาพกลุ่มสมาชิกประมงและ โครงการต่างๆในกลุ่มประมง.....	22
ภาพที่ 14 ภาพแผนผังการวัสดุ เทคนิค และรูปแบบการถักอวน.....	22
ภาพที่ 15 ภาพผลงาน Iris Van Herpen.....	23
ภาพที่ 16 ภาพผลงาน Janet Echelman	25
ภาพที่ 17 ภาพผลงาน Eenesto Neto	26
ภาพที่ 18 ภาพผลงาน Rieko Koga	26
ภาพที่ 19 ภาพงาน STYLE APRIL 2018 ณ ศูนย์ประชุมไบเทคบางนา	33
ภาพที่ 20 ภาพแสดงกระบวนการศึกษา.....	34
ภาพที่ 21 ภาพ Target & Lifestyle	35

ภาพที่ 22 ภาพบุคคลต้นแบบที่คาดการณ์ว่าเป็นตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย	36
ภาพที่ 23 ภาพวัสดุที่พบในพื้นที่เกาะเสม็ดจังหวัดระยอง	37
ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างทรงสี่เหลี่ยม	38
ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างทรงกลม	38
ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปร่างทรงสี่เหลี่ยม	39
ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปร่างทรงกลม	40
ภาพที่ 28 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยมือ	41
ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยชุนเป็นวงกลม.....	42
ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยชุนเป็นพื้น	43
ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การทอผ้าด้วยชุน	44
ภาพที่ 32 ภาพการย้อมสีจากสีธรรมชาติแบบร้อน	45
ภาพที่ 33 ภาพการย้อมสีจากสีธรรมชาติแบบเย็น.....	46
ภาพที่ 34 เส้นด้ายที่เกิดจากการย้อมเย็นด้วยเทคนิคการไล่สี	46
ภาพที่ 35 ภาพอุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการออกแบบ	47
ภาพที่ 36 ภาพแผ่นผังconcept design	51
ภาพที่ 37 การจัดการแสดงผลงานศิลปะสิ่งทอที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน	52
ภาพที่ 38 งานศิลปะสิ่งทอ “Thesophile” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน.....	53
ภาพที่ 39 งานศิลปะสิ่งทอ “ศิลปะชาวเล” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน	54
ภาพที่ 40 งานศิลปะสิ่งทอ “Koh Samed in love” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน.....	55
ภาพที่ 41 ภาพร่างผลงานการออกแบบ.....	57
ภาพที่ 42 บอร์ดแสดงผลงานการออกแบบในรูปแบบ 2 มิติ	58
ภาพที่ 43 ผลงานออกแบบแก้อีชชาหาด.....	59
ภาพที่ 44 ผลงานออกแบบหมอนอิงชายหาด.....	60
ภาพที่ 45 ผลงานออกแบบโคมไฟ.....	61

ภาพที่ 46 ผลงานออกแบบแจกัน	62
ภาพที่ 47 ผลงานออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ	64
ภาพที่ 48 ผลงานออกแบบกระเป๋า.....	65
ภาพที่ 49 ผู้สร้างสรรค์ผลงานกับผลงานการออกแบบ	66
ภาพที่ 50 คณะกรรมการและผู้สร้างสรรค์ผลงานออกแบบ	66

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การนำเสนอการออกแบบศิลปะในรูปแบบสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย ได้มาจากการที่ผู้วิจัยลงไปศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการถักอวน ที่กลุ่มประมงเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัด ระยอง ซึ่งเป็นบ้านเกิดของผู้วิจัย โดยนำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษามาต่อยอดพัฒนารวมกับแรงบันดาลใจที่ได้จากการดำน้ำตื้น (ปะการังและสัตว์น้ำ) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความงามของความสัมพันธ์ชาวประมงกับระบบนิเวศในท้องทะเลที่มีการร่วมกัน อนุรักษ์ระบบนิเวศในพื้นที่ชุมชน โดยผู้วิจัยได้สร้างสรรค์เป็นศิลปะสิ่งทอ (fiber art) ที่เล่าเรื่องราวของภูมิปัญญาและความงามใน ธรรมชาติ

(ซึ่งอวนไม่ใช่เครื่องมือทำลายล้างแต่ยังสามารถสร้างสรรค์เป็นศิลปะที่สะท้อนความงามและองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ไปโยชน์จากภูมิปัญญาได้อย่างมากมาย)

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 ศึกษาเทคนิคการถักอวน เพื่อเป็นแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะสิ่งทอ
- 2.2 ศึกษาวิวัฒนาการวัสดุอย่างเป็นระบบของงานถักเพื่อนำไปใช้งานให้เกิดความงาม
- 2.3 ออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะสิ่งทอ จากการศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน

3. สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาศิลปะภูมิปัญญาการถักอวนมาออกแบบสร้างสรรค์สิ่งทอจะทำให้ผลงานที่ได้มีความยืดหยุ่นและน้ำหนักเบา ด้วยการนำเสนอถึงความงาม และองค์ความรู้จากภูมิปัญญาการถักอวน

4. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์มีขอบเขตการดำเนินงานที่ชัดเจนตามความมุ่งหมาย จึงกำหนด ขอบเขตในการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานไว้ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษาในพื้นที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.2.1. ศึกษาการประมงเรือเล็ก (บ้านเพ จังหวัดระยอง)

2.2.2. ศึกษาเครื่องมือจับปลาในประเทศไทย

2.2.3. ศึกษารูปแบบการถักอวนในต่างประเทศ

2.2.4. ศึกษาจักออกแบบและศิลป์ที่เกี่ยวข้อง

2.2.5. ศึกษาผลสำรวจของการตลาดเรื่องของสิ่งทอ

2.2.6. ระบบนิเวศใต้ท้องทะเล (ด้านความงาม)

2.3 ขอบเขตด้านเวลา ในการศึกษา (พ.ศ.2561-2562)

2.4 ขอบเขตงบประมาณ 45,000 บาท

2.5 ขอบเขตด้านประชากรที่สนใจในสิ่งทอ ศิลป์และนักออกแบบสิ่งทอ

5. ขั้นตอนการศึกษา

จากแนวทางวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบศิลปะสิ่งทอ มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

5.1 ศึกษาข้อมูลทางเอกสารในเนื้อหาสาระข้อมูลประวัติความเป็นมา เรื่องราวของภูมิปัญญาการถักอวนในพื้นที่ต่างๆ (ในประเทศและต่างประเทศ)

5.2 ศึกษาข้อมูลทางด้านความเป็นมา ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

5.3 ศึกษาระบบนิเวศน์สัตว์น้ำเค็มในพื้นที่ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานศิลปะสิ่งทอ

5.4 ศึกษาข้อมูลโดยการเข้าไปสำรวจศึกษาเรียนภูมิปัญญาการถักอวน และวิถีชีวิตชาวประมง

5.5 ศึกษาข้อมูลผลงานการออกแบบศิลปะสิ่งทอของนักออกแบบและศิลปินเพื่อเรียนรู้แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

5.6 ศึกษากลุ่มเป้าหมายและผลสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อสิ่งทอ

5.7 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำมาทำแบบร่างและสร้างสรรค์ผลงานสิ่งทอตามเทคนิค ที่กำหนดไว้

5.8 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษา โดยการจำลองผลงานออกแบบจากการวาดรูปแบบงานสร้างสรรค์และทดลองขึ้นตัวอย่างด้วยวัสดุจริง

5.9 สรุปการศึกษา โดยอภิปรายประเด็นความสัมพันธ์ความสอดคล้องและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องว่าเป็นผลดีงามสมมติฐานที่ตั้งไว้และประโยชน์การใช้สอยที่ต้องการ

6. คำจำกัดความและนิยามคำศัพท์

6.1 สิ่งทอ หมายถึง เส้นใย เส้นด้าย ผ้า หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก เส้นใย เส้นด้าย หรือจากผ้า แต่เดิมคำว่า สิ่งทอ (Textile) จะหมายถึง เฉพาะผ้าทอเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมีการขยายความครอบคลุมถึงเส้นใย ด้าย ผืนผ้า หรือผลิตภัณฑ์ที่เกิดจาก เส้นใย เส้นด้าย หรือผืนผ้าด้วย ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็นปัจจัย พื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในการทำ เครื่องนุ่งห่ม เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายไปจนถึงการตกแต่งเพื่อให้เกิดความสวยงาม (บริษัทเอสเอ็มอีลิคัล สปริตจำกัด, 2561)

6.2 แหวน (Fishing Net) หมายถึง ตาข่ายที่ใช้ในการตกปลา ตาข่ายเป็นอุปกรณ์ที่ทำ

จากเส้นใยที่ทอในโครงสร้างแบบกริด มักจะเป็นตาข่ายที่เกิดขึ้นจากการถักด้วยด้ายที่ค่อนข้างบาง อวนในอดีตถูกทอจากหญ้าลินินและวัสดุเส้นใยอื่น ๆ หลังจากนั้นก็ใช้ฝ้าย อวนในปัจจุบันมักจะทำจากโพลีเอไมด์เทียม เช่น ไนลอน และอวนของโพลีเอไมด์อินทรีย์ เช่น ขนสัตว์ หรือ ไหม ที่ใช้ในอดีตก็ยังคงใช้อยู่ในบางพื้นที่ (wikipedia, 2019)

6.3 เครื่องแต่งกาย หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สวมใส่เพื่อปกป้องร่างกายจากสภาวะอากาศ สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ความสุขภาพ และเพื่อสะท้อนถึง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึง รสนิยม เฉพาะตัวบุคคลด้วย เสื้อผ้าบางชนิดอาจออกแบบให้สวมใส่เฉพาะเพศ แต่ไม่นับกรณี การแต่งตัวข้ามเพศ นอกจากนี้ มนุษย์ยังประดิษฐ์เสื้อผ้าเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ อุปกรณ์ต่าง ๆ การใช้งาน เช่น ชุดอวกาศ, ชุดเกราะ, ชุดกันผึ้ง, เสื้อหนังขับมอเตอร์ไซค์ เป็นต้น คนเรายังประดิษฐ์ ประดับสิ่งต่าง ๆ ในร่างกาย อย่าง หมวก ก็อาจจะเรียกว่า เครื่องแต่งกาย (วิกิพีเดีย, 2560)

6.4 เครื่องใช้และของประดับตกแต่ง หมายถึง เครื่องใช้ในบ้าน เป็นสิ่งของอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในบ้าน ส่วนเครื่องประดับเป็นสิ่งของที่ใช้ในการตกแต่งให้สวยงาม โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

6.4.1. เครื่องใช้ประเภทที่ติดกับอาคารเป็นเครื่องใช้ในบ้านที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ เช่น ตู้ติดผนัง โต๊ะติดผนัง เป็นต้น

6.4.2. เครื่องใช้ประเภทลอยตัว เป็นอุปกรณ์ที่ผลิตเป็นชิ้น เช่น โคม่า ตู้ แก้ว เป็นต้น ของประดับ และตกแต่งเป็นอุปกรณ์ที่เน้นความสวยงามมากกว่าประโยชน์ใช้สอย ซึ่งในการประดับตกแต่งจะขึ้น อยู่กับรสนิยมและฐานะทางการเงินของสมาชิกในครอบครัว ของประดับตกแต่งบ้านที่นิยมมีหลายชนิด (อัศวิน ชัดชุ่มแสง, 2558)

7. เวลาที่ใช้ในการวิจัย

ประมาณ 1 ปี เริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 และเสนอนิพนธ์ / การค้นคว้า อีสาระ ภายในเดือน เมษายน พ.ศ. 2562

8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

8.1 กล้องถ่ายภาพ

8.2 อุปกรณ์ในการเขียนและวาดงาน เช่น ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด เป็นต้น

8.3 โทรศัพท์

8.4 คอมพิวเตอร์

8.5 อุปกรณ์ในการเรียนรู้ภูมิปัญญา เช่น หุ่น กรรไกร เอ็น เชือก เป็นต้น

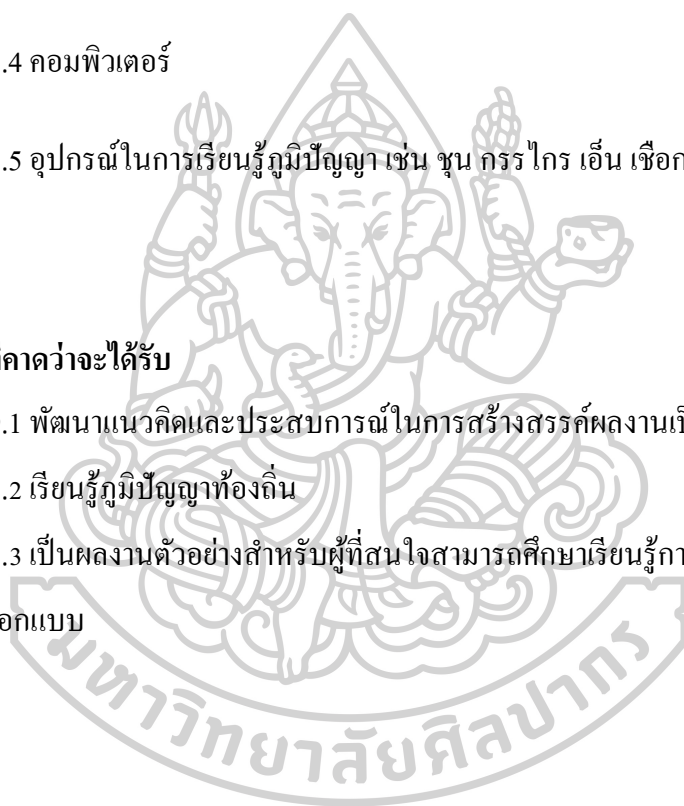
9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 พัฒนาแนวคิดและประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานเป็นการออกแบบสิ่งใหม่

9.2 เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

9.3 เป็นผลงานตัวอย่างสำหรับผู้สนใจสามารถศึกษาเรียนรู้การสร้างสรรค์ผลงาน

ทางด้าน การออกแบบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาข้อมูลทางเอกสารในเนื้อหาสาระข้อมูลประวัติความเป็นมา เรื่องราวของภูมิปัญญา การถักอวนในพื้นที่ต่างๆ (ในประเทศและต่างประเทศ)
2. ศึกษาระบบนิเวศน์สัตว์น้ำเค็มในพื้นที่ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เพื่อนำมาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานศิลปะสิ่งทอ
3. ศึกษาข้อมูลโดยการเข้าไปสำรวจศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาการถักอวน และวิถีชีวิตชาวประมงในพื้นที่เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง
4. ศึกษาข้อมูลผลงานการออกแบบศิลปะสิ่งทอของนักออกแบบและศิลปินเพื่อเรียนรู้แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน
5. ศึกษาผลสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อสิ่งทอ

2.1 ประวัติความเป็นมาของเกาะเสม็ด

ภาพที่ 1 ภาพเกาะเสม็ด

(ที่มา: Instagram Joelcabrera.photography ,2018)

เกาะเสม็ดเป็นเกาะในตำบลเพ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้าหมู่เกาะเสม็ด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของระยอง ที่ได้รับความนิยมทั้งจากชาวไทยและต่างประเทศ อยู่ห่างจากชายฝั่งบ้านเพประมาณ 6.5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม เชื่อกันว่าเป็นเกาะแก้วพิสดาร ในวรรณคดีเรื่องพระอภัยมณีของสุนทรภู่ อาจเป็นเพราะที่เกาะเสม็ดนี้มีหาดทรายขาวละเอียดอยู่ทั่วไป เหตุที่ชื่อว่าเกาะเสม็ด ก็เพราะมีต้นเสม็ดขาวและเสม็ดแดงขึ้นอยู่มาก ชาวบ้านนำมาใช้เป็นไม้เพื่อจุดไฟ บนเกาะเสม็ดไม่มีแม่น้ำลำคลอง เป็นภูเขาและป่าไม้เบญจพรรณ ประมาณร้อยละ 80 ของพื้นที่ ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กันยายน ช่วงเดือนพฤษภาคมมีมรสุมและคลื่นลมจัดมาก เดือนสิงหาคมมีฝนตกชุก คนที่อาศัยส่วนใหญ่เป็นชาวเกาะที่อาศัยอยู่แต่ดั้งเดิม ใช้ชีวิตอยู่กับทะเลลักษณะแบ่งปันกันรู้จักกันแบบทุกบ้าน ส่วนช่วงที่ไม่มีมรสุมจะเป็นฤดูท่องเที่ยว

ภูมิประเทศสภาพที่ตั้งอยู่บริเวณอ่าวไทย ส่วนใหญ่เป็นแนวหินเขาดินแดงและมีพื้นที่ราบลุ่ม ทางด้านเหนือและด้านตะวันออกของเกาะสภาพเกาะมีสันเขาเป็นแกนยาวจากตัวเกาะด้านเหนือมา ทางใต้ ฝั่งตะวันตกของเกาะเป็นหน้าผาสูงชันและลาดชันลงสู่ฝั่งตะวันออกที่มีหาดหาดเว้าแหว่ง ส่วนฐานของเกาะอยู่ด้านทิศเหนือ ซึ่งหันเข้าสู่ฝั่งบ้านเพมีภูเขาสลับซับซ้อนกันอยู่ 2-3 ลูก มีที่ราบอยู่ ตามริมฝั่งชายหาด ส่วนใหญ่จะอยู่ทางด้านเหนือและตะวันออกของเกาะในบริเวณปลายแหลม ด้านใต้มีเกาะเล็กๆ อยู่ใกล้ๆ 3 เกาะ คือ เกาะจันทร์ เกาะสันฉลาม และเกาะหินขาว ซึ่งเป็นหินล้วน ไม่มีต้นไม้ เป็นที่อาศัยและวางไข่ของนกนางนวล

สัญลักษณ์ชุมชน เป็นแบบสังคมชาวเกาะทั่วไป อยู่กันเป็นชุมชนครอบครัว ในเขตรอบๆ เกาะและในเขตชุมชนการท่องเที่ยวอยู่กันแบบเพื่อนบ้านเป็นตึกแถวเป็นส่วนใหญ่ ภาษานบนเกาะ โดยทั่วไปของประชากรที่อาศัยอยู่บนเกาะจะสื่อสารภาษาพื้นเมืองของจังหวัดระยอง และมีการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบอาชีพ เพราะบนเกาะมีชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว และศาสนาประชาชน ส่วนใหญ่บนเกาะนับถือศาสนาพุทธ บนเกาะมีวัดเพียงวัดเดียว ทางด้านการคมนาคมการเดินทาง ไปยังเกาะจะใช้เรือโดยสารข้ามไปเกาะ ส่วนการเดินทางภายในเกาะคนส่วนใหญ่ใช้การโดยสาร รถแท็กซี่ซึ่งเป็นรถกระบะที่วิ่งทั่วทั้งเกาะและใช้รถจักรยานยนต์เป็นส่วนใหญ่ บนเกาะมีถนนทอดยาว จากเหนือถึงใต้ ในส่วนทรัพยากรมีต้นเสม็ดขาวและเสม็ดแดงขึ้นอยู่มากบนเกาะเสม็ด ไม่มีแม่น้ำ ลำคลองเป็นภูเขาและป่าไม้เบญจพรรณประมาณ 80% ของพื้นที่ โดยจำนวน

ประชากรที่เป็นคนไทย ที่ใช้ชีวิตบนเกาะ โดยประมาณ 1,500 คน และเป็นแรงงานชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานบนเกาะเกือบ 1,000 คน (วิกิพีเดีย, 2561)

ชายหาดต่างๆบนเกาะเสม็ด มีดังต่อไปนี้

1. อ่าวกลาง เป็นที่ตั้งของชุมชนหมู่บ้านเกาะเสม็ด และเป็นที่ตั้งของท่าเรือ บริเวณนี้ไม่ค่อย จะมีหาดทรายที่เหมาะสมให้เล่นน้ำมากนัก แต่เหมาะที่จะมาฝากท้องทานอาหาร ในบริเวณท่าเรือ มีอยู่ หลายร้านให้เลือก
2. อ่าวป่าช้า พื้นที่บริเวณอ่าวป่าช้านี้ แต่ก่อนราวๆ 40-50 ปี ที่แล้วเป็นสถานที่ฝังศพของ ชาวเกาะเสม็ด แต่ในปัจจุบันนี้ บริเวณนี้ไม่มีการฝังศพอีกแล้ว ส่วนป่าช้าเก่าที่วานี้ ได้รับการ ฌาปนกิจ เรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตามพื้นที่บริเวณนี้ก็ไม่มีหาดทรายให้เล่น จะมีก็แต่แนวโขดหินให้ปีนป่าย บริเวณนี้ก็เหมาะที่เดียวสำหรับนักตกปลาทั้งหลาย
3. อ่าวลูกโยน เป็นอีกอ่าวหนึ่งที่มีหาดทรายให้เล่นน้ำ ถึงไม่กว้างมากนัก ที่หาดทรายบริเวณ อ่าวลูกโยน ค่อนข้างจะสงบเงียบ ไม่พลุกพล่าน
4. แหลมใหญ่ บริเวณนี้เหมาะที่จะชมพระอาทิตย์ขึ้นมากที่สุดเพราะเป็นแหลมหัวเกาะ และมี เนินเขาเตี้ยๆที่พอจะอาศัยเป็นที่ชมพระอาทิตย์ขึ้นได้
5. อ่าวไผ่ มีชายหาดที่ติดกับหาดทรายแก้วกันกันแค่โขดหิน ไม่ใหญ่นัก นักท่องเที่ยวส่วนมาก จะเหมาเดินเที่ยว หาดทรายแก้ว ไล่ไปจนถึงอ่าวไผ่ แล้วเดินย้อนกลับมา ใช้เวลาไม่นานนัก ที่อ่าวไผ่ บริเวณ โขดหิน มีวิวที่สวยงาม เหมาะที่จะอาบแดด ถ่ายรูป ฯลฯ
6. อ่าวพุทรา อ่าวเล็กๆที่เงียบสงบ ไม่ค่อยจะมีนักท่องเที่ยว มาส่งเสียงรบกวนสักเท่าไรห์ อาจจะเป็นเพราะว่าหาดนี้ เป็นหาดเล็กๆ เดินแป๊บเดียวก็ทั่ว นักท่องเที่ยว ชาวไทย เลยไม่ค่อยจะสนใจ แต่สำหรับชาวต่างชาติแล้ว อ่าวพุทรา เป็นเหมือนกับที่พักผ่อน โดยแท้ ถ้ามาที่อ่าวนี้ ภาพที่เห็นจนจินตาคือ นักท่องเที่ยว นั่งบั้ง นอนบั้ง อ่านหนังสือ อาบแดด จิบกาแฟ เหมือนกับไม่ได้มาเที่ยวทะเลอย่างนั้นแหละ

7. อ่าวทับทิม อ่าวเล็กๆที่มีพื้นที่ติดกันหรือจะเรียกว่าเป็นพื้นที่เดียวกับอ่าวพุทราที่ว่า ได้รวมๆ แล้วก็ยังเป็นอ่าวเล็กๆ ที่เงียบสงบน่าพัก สำหรับหาดทรายและสถานที่เล่นน้ำทะเลแล้ว ที่อ่าวทับทิม เรียกว่าสะอาดพอสมควร ที่อ่าวทับทิม เป็นอีกอ่าวหนึ่งที่น่าพักผ่อนในวันหยุด

8. อ่าวนวล อ่าวเล็กๆที่หลายคนมองข้าม แต่สำหรับนักท่องเที่ยวที่รักความสงบเงียบ อย่าง แท้จริงแล้วอ่าวนวลเป็นอีกอ่าวหนึ่งที่น่าพักผ่อน มีนักท่องเที่ยวไม่มากนักที่ชอบมาพักผ่อนที่อ่าวนี้ แต่ถ้าใครมาพักผ่อนที่อ่าวนี้ก็บอกได้เลยว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่มากินลม ชมความเงียบโดยแท้ ถึงอำนวยความสะดวก ที่อ่าวนวล มีไม่มาก บังกะโล มีเพียงแห่งเดียว ที่เปิดรองรับนักท่องเที่ยว

9. อ่าวช่อ/อ่าวทานตะวัน ที่รวมสองอ่าวนี้เป็นอ่าวเดียวกัน ก็เพราะว่าอ่าวนี้เดิมชื่อว่าอ่าวช่อ แต่ต่อมามีเรียกกันหลายชื่อ ทำให้เกิดความสับสน กับนักท่องเที่ยวพอสมควร ถ้าดูจริงๆ แล้ว อ่าวช่อ และอ่าวทานตะวัน ก็มีโค้งอ่าวที่ติดต่อกัน แต่เรียกชื่อกันตามรีสอร์ท ที่ตั้งอยู่ในแต่ละตำแหน่งเท่านั้น โดยรวมอ่าวช่อ เป็นอ่าวที่เงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อน ผู้คน ไม่พลุกพล่าน หาดทรายขาว และสวยงาม ลงตัวดี กับวันพักผ่อนของคุณ

10. หาดวงเดือน อ่าวที่คุ้นหูนักท่องเที่ยวอีกอ่าวหนึ่ง เพราะเรือโดยสารประจำทางที่มาจากท่าศาลาจะมาส่งนักท่องเที่ยวที่อ่าวนี้ เป็นประจำถ้าจะบอกว่าเป็นป้ายสุดท้าย ของเรือโดยสารก็ไม่ผิดนัก อ่าววงเดือนก็คล้ายๆกับหาดทรายขาว แต่ที่อ่าววงเดือนคุณสามารถเลือกได้หลายบรรยากาศ ถ้าต้องการความสงบเงียบก็ต้องทางด้านหัวอ่าว ส่วนคนที่รักความคึกคัก ต้องเลือกกลางอ่าว

11. อ่าวแสงเทียน เป็นอ่าวที่เงียบสงบ ผู้คนไม่ค่อยพลุกพล่าน นักท่องเที่ยวที่มาพักอ่าวนี้ โดยมาก เน้นความสงบ เป็นส่วนใหญ่ หาดทรายของอ่าวแสงเทียน ถ้าจะว่าไปแล้วสะอาดกว่าตัวหัวเกาะเสียด้วยซ้ำไป ก็เป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่มาพักที่หาดนี้ น้อยกว่า ทำให้ธรรมชาติบริเวณนี้ ยังคงรักษาความสวยงาม ตามธรรมชาติได้ ถ้าคุณเป็นนักท่องเที่ยว ประเภทกินลมชมวิวนอนนับดาวแล้วละก็ อ่าวแสงเทียน เป็นอีกอ่าวหนึ่ง ที่คุณไม่ควรพลาด ที่จะมาพักผ่อน

12. อ่าวหวาย ต้องยอมรับอย่างหนึ่งว่า ยิ่งไกลจากหัวเกาะ และนักท่องเที่ยวน้อยลงเท่าไรๆ ธรรมชาติก็ยังคงความสวยงามแบบเดิมไว้มากเท่านั้น อ่าวหวาย ก็เป็นอีกอ่าวหนึ่ง ยังคงความสวยงาม แบบเดิมไว้ที่อ่าวหวาย เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่รักความสงบและเป็นส่วนตัว ที่อ่าวหวายมีรีสอร์ท เพียงแห่งเดียวแล้วค่อนข้างจะเป็นส่วนตัว และสงบพอสมควร เป็นอีกอ่าวหนึ่ง ที่ขอแนะนำ

13. อ่าวกิวหน้านอก อ่าวที่เหมาะสมสำหรับผู้ต้องการสัมผัสธรรมชาติ อย่างแท้จริง ที่นี้หาดทรายขาวละเอียดน่าอัศจรรย์ จากจุดนี้สามารถมองเห็นเกาะหินขาวได้อย่างชัดเจนที่อ่าวกิวหน้านอก เป็นจุดที่สามารถชมพระอาทิตย์ขึ้นและตกได้

14. อ่าวกิวหน้าใน อ่าวนี้อยู่ตรงข้ามกับอ่าวกิวหน้านอก มีความเงียบสงบและสามารถที่จะ ชมพระอาทิตย์ตกได้ที่อ่าวนี้และยังสามารถเล่น น้ำชมปะการังได้ด้วย

15. อ่าวกะรัง อ่าวที่สงบเงียบ และไม่มีผู้คนพลุกพล่านอย่างแท้จริง อ่าวนี้มีหาดทรายเล็กๆ พอที่จะลงเล่นน้ำ และชมปะการังได้ จุดชมวิบริเวณแหลมกูด ก็เป็นอีกจุดหนึ่งที่ไม่ควรพลาด ถ้าคุณมาท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ด โดยจะจงมาพักที่อ่าวกะรัง (ปะการัง แคมป์ปิ้ง) ในช่วงเดือน พ.ย. - ธ.ค. คุณจะพบกับนักตกปลา มาที่นี้กันมากสักหน่อย เพราะว่าช่วงนั้น จะเป็นช่วงที่ปลาอินทรีจะมีมากบริเวณอ่าวกะรัง

16. อ่าวเตย สุดท้ายปลายเกาะเสม็ดบริเวณนี้เป็นโขดหินเสียเป็นส่วนใหญ่เหมาะเป็นสถานที่ ตกปลาและกินลมชมวิว จุดนี้สามารถมองเห็นพระอาทิตย์ตกได้ โดยมีโขดหินเป็นโพรงราวดี

17. แหลมเรือแตก จุดชมวิวที่ไม่เหมาะลงเล่นน้ำอีกเช่นกัน เพราะพื้นที่นี้เป็นหน้าผาชัน และเป็นแนวโขดหิน เหมาะจะใช้เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตก และทอดสายตาไปสู่ฝั่งแผ่นดินมากกว่า ข้อดีของจุดนี้คือ มีลมโกรกทั้งวัน ถึงจะไม่มีหาดทรายให้เล่น แต่วิวที่จุดนี้ก็สวยไม่น้อย

18. อ่าวพร้าว จุดชมพระอาทิตย์ที่ติดปากนักท่องเที่ยว จากปากต่อปากของนักท่องเที่ยว ที่อ่าวพร้าว เป็นจุดชมพระอาทิตย์ที่สวยงามที่สุด การเดินทางจากท่าศาลาใช้เวลาไม่นานนัก อ่าวพร้าวจึงเป็นอีกแห่งหนึ่งที่เราเห็นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาพักผ่อนที่อ่าวนี้

19. อ่าวขาม เป็นอ่าวหิน ที่ไม่ค่อยมีคนนิยมไปเที่ยวกันมากนักนอกจากจะนั่งเรือผ่านมาทาง อ่าวพร้าว ลักษณะภูมิประเทศ ของอ่าวขาม คล้ายๆ กับแหลมเรือแตก (พิชชากร แจ่มสุข, ปฐมพงศ์ เจริญผล, จักรี ทองสุข, อนวัช สุภาพจน์, & จันทร์จิรา พรหมเพ็ชร, 2554)

2.2 ระบบนิเวศสัตว์น้ำเค็ม เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

ระบบนิเวศทางทะเล (อังกฤษ: Marine ecosystem) เป็นระบบนิเวศที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกของระบบนิเวศในแหล่งน้ำทุกชนิด ระบบนิเวศทางทะเล ครอบคลุมพื้นที่ 3 ใน 4 ส่วนของโลก ซึ่งถือได้ว่าสิ่งมีชีวิตที่เป็นพืชได้สนับสนุนกันและกันกับสัตว์ ในทางกลับกันเราอาจมองเห็นห่วงโซ่อาหารได้หลากหลายอย่าง นอกจากนี้ยังมีความสำคัญมากต่อสมดุลโดยรวมของระบบนิเวศบนบก และในน้ำ ตามที่ศูนย์วิจัยทรัพยากรณ์โลกได้ระบุว่า เพียงบริเวณชายฝั่งทะเลเพียงอย่างเดียว มีปริมาณความหลากหลายทางชีวภาพสูงถึง 1 ใน 3 ส่วนของโลก (เช่น บึงเกลือ หล้าทะเล ป่าชายเลน) จัดอยู่ในประเภทผู้ผลิตที่มีปริมาณมากที่สุดในภูมิภาค ในระบบนิเวศทางทะเลอื่นๆ เช่น แนวปะการัง ก็ยังเป็นแหล่งที่อยู่ของสิ่งมีชีวิตอีกมากมาย (วิกิพีเดีย, 2557)

ลักษณะแนวปะการังที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยองเป็นแบบ Hermatypic coral (reef building coral) เป็นปะการังที่สามารถสร้างเป็นแนว (reef) ได้โดยจะมีสาหร่ายเซลล์เดียวชื่อ zooxanthallae อาศัยอยู่ใน polyp ของปะการังโดยจะอยู่ร่วมกันแบบ symbiosis เราจะพบปะการังในกลุ่มนี้ที่อุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส ดังนั้นปะการังในกลุ่มนี้จึงมีแพร่ กระจายอยู่ในเขตร้อนและเขตอบอุ่นเท่านั้น coral reef ที่พบในเกาะเสม็ดได้แก่

1. **Fringing reef** เป็นแนวปะการังที่เกิดขึ้นขนานกับชายฝั่งทะเลพบได้ตามชายทะเลทั่วไป และตามเกาะต่าง ๆ

2. **Barrier reef** เป็นแนวปะการังที่อยู่ห่างจากชายฝั่งไปไม่มาก เจริญเติบโตขนานไปกับชายฝั่ง โดยมีร่องน้ำกั้นระหว่างชายฝั่งกับแนวปะการัง (สิริมา ผึ้งสระ)

บรรยากาศการดำน้ำตื้นเพื่อเก็บภาพสัตว์น้ำเค็มที่เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง เพื่อนำมาศึกษาในการออกแบบรูปร่างของงานศิลปะตั้งทอ

ภาพที่ 2 ปลาสลิดหินปูน

ภาพที่ 3 กัลปังหาน้ำเงิน

ภาพที่ 4 เม่นทะเลหนามสั้น

ภาพที่ 5 ปะการังอ่อน

ภาพที่ 6 ทากทะเล

ภาพที่ 7 ปลาดาว เม่นทะเล และเฟรียงทะเล

2.3 ประวัติภูมิปัญญาการถักอวน

<p>1 27,000 BC There was a discovery of shing nets in Korea, which made them the oldest shing tool in the world.</p>	<p>8 Fisherman with net and trap in Germany, 1568</p>	<h3>Fishing net</h3> <p>A shing net is a net used for shing. Nets are devices made from bers woven in a grid-like structure. Some shing nets are also called fish traps, for example fyke nets. Fishing nets are usually meshes formed by knotting a relatively thin thread. Early nets were woven from grasses, axes and other brous plant material. Later cotton was used. Modern nets are usually made of artificial polyamides like nylon, although nets of organic polyamides such as wool or silk thread were common until recently and are still used. credit:wikipedia.org</p>
<p>2 8,300 BC The oldest known shing net is the net of Antrea, found with other shing equipment in the Karelian town of Antrea. The net was made from willow.</p>	<p>9 The Chinese fishing nets of Fort Cochin, India (depiction from the 1840s)</p>	
<p>3 4,200-500 BC The remnants of the nets caught sh again that day back to the tip of the rock and found Together with sinkers at the bottom of the sea past, some of the oldest stone carvings at Alta</p>	<p>10 Crab fishing, 1891-1895</p>	
<p>4 3,000 BC In Egyptian grave paintings. In ancient Greek literature, Ovid had many references to shing nets, including the use of cork, oats and lead weights.</p>	<p>11 Native American fishing salmon with loop net 1938</p>	
<p>5 Tacuinum sanitatis casanatensis, Baghdad, 14th century</p>	<p>N O W 2019 thailand samed island</p>	
<p>6 Albrecht Drer c. 1490-1493</p>		
<p>7 Medieval Scandinavian ice shing technique 1555</p>		

ภาพที่ 8 ประวัติภูมิปัญญาการถักอวน (wikipedia, 2019)

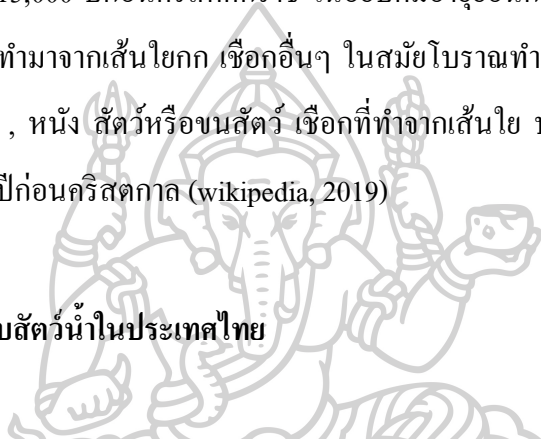
อวน คือ ตาข่ายที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำเป็นอุปกรณ์ที่ทำจากเส้นใยที่ทอในโครงสร้างแบบกริด อวนจับปลาเรียกอีกอย่างว่า ก้นดักปลา การถักอวนในระยะแรกถูกทอจากหญ้าลินินและวัสดุ เส้นใยอื่นๆหลังจากนั้นก็ใช้ฝ้าย อวนในสมัยนี้มักจะทำจากโพลีเอไมด์เทียม เช่น ไนลอน และอวนโพลีเอไมด์อินทรีย์ ที่ทำมาจากขนสัตว์ ไหม ยังคงใช้อยู่อย่างแพร่หลายในสังคมยุคหิน

ตาข่ายดักปลาที่เก่าแก่ที่สุดที่รู้จักกันคือ ตาข่ายของAntreaซึ่งพบกับอุปกรณ์ดักปลาอื่นๆ ในเมือง Karelian ของ Antrea ตาข่ายทำมาจากวิลโลว์ และมีอายุย้อนไปถึง 8,300 ปีก่อนคริสตกาล เมื่อเร็ว ๆ นี้มีการค้นพบอวนจับปลาที่มีอายุ 27,000 ปีก่อนคริสตกาล ในเกาหลีเป็นเครื่องมือหาปลาที่เก่าแก่ที่สุดในโลกที่ค้นพบในปัจจุบัน เศษซากของอวนจับปลากถูกพบที่ได้ห้องทะเลที่เก่าแก่ที่สุดในอัลตา (4200-500 ปีก่อนคริสตกาล) มีภาพลึกลับรวมถึงรูปแบบ ที่ซับซ้อนของเส้นแนวนอนและแนวตั้ง บางครั้งอธิบายว่าเป็นอวนประมงชาวพื้นเมืองอเมริกันอินเดียในแม่น้ำคอลลอมเบีย ที่ถักจากเส้นใยต้นสนหรือหญ้าป่าอีกครั้งโดยใช้หินเป็นน้ำหนัก ปรากฏในภาพวาดสุสานอิยิปต์ตั้งแต่ 3,000 ปี

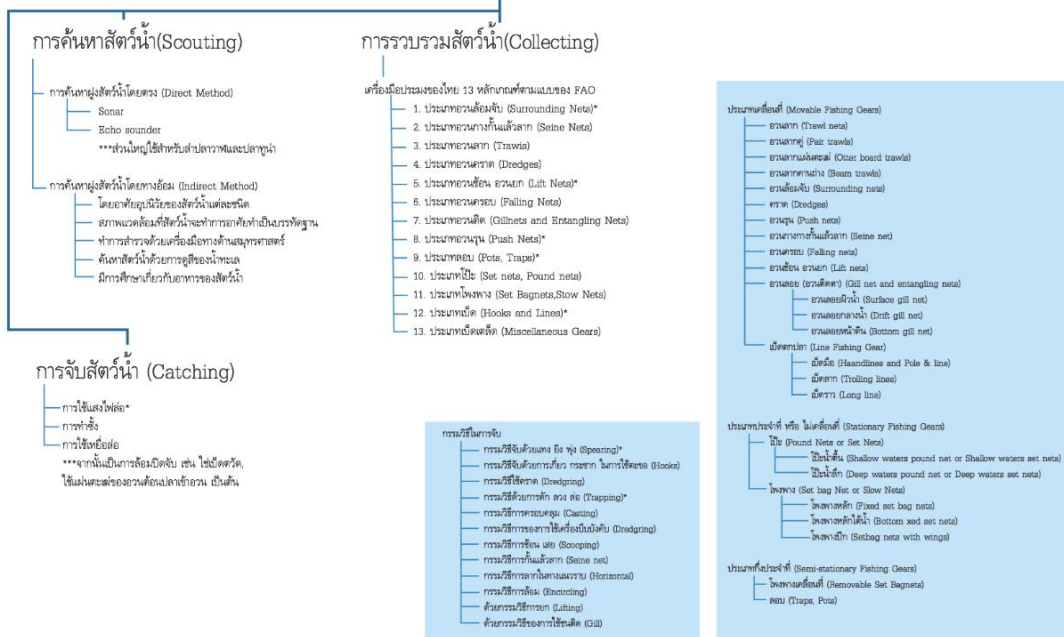
ก่อนคริสตกาลในวรรณคดีกรีกโบราณ โอวิดได้อ้างอิงอวนจับปลา รวมถึงการใช้ไม้ก่อกลอยและ น้ำหนักตะกั่ว หลักฐานภาพของการตกปลาของโรมันมาจากกระเบื้อง โมเสกซึ่งแสดงในการ ล้อเลียนการตกปลา นักสู้ ประเภทหนึ่ง ที่เรียกว่า เรติเรียส นั้นมีอาวุธ ตรีศูล และ ดาบยาว เขาจะต่อสู้ กับ secutor หรือ murmillo ที่ถือดาบสั้นและหมวกที่มีรูปปลาอยู่ด้านหน้า ผู้เขียน Oppian ชาวกรีก เขียน Halieutica บทกวีเกี่ยวกับการสอนเกี่ยวกับการตกปลา การถักอวนมีการพัฒนาอย่างมากจาก ชาวคิกคาบรพส์ค้นพบ "เชือกสองชั้นขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 7 มม." ถูกพบในถ้ำแห่งหนึ่ง ที่ Lascaux ประมาณ 15,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช ในอียิปต์มีอายุย้อนกลับไปได้ตั้งแต่ 4,000 ถึง 3,500 ปีก่อนคริสตกาล และทำมาจากเส้นใยกอก เชือกอื่นๆ ในสมัยโบราณทำจากเส้นใยของ ต้นอินทผลัม , ปอ , กล้วย , ต้นกก , หนังก สัตว์หรือขนสัตว์ เชือกที่ทำจากเส้นใย ป่าน นั้นถูกใช้ในประเศจีน ตั้งแต่ประมาณ 2,800 ปีก่อนคริสตกาล (wikipedia, 2019)

2.4 ประเภทอุปกรณ์จับสัตว์น้ำในประเทศไทย

การประมงน้ำเค็ม

การล่า จับสัตว์ ที่ระบุพื้นที่ในน้ำทะเล (การหาอาหารอยู่คู่กับเกือบทุกสิ่งมีชีวิตในโลกนี้ อาหารเป็นปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต)

ภาพที่ 9 ภาพแผนผังเครื่องมือประมงในประเทศไทย (ทิพสุคนธ์ พิมพ์พิมิล)

วิธีการทำประมง คือวิธีการนำสัตว์น้ำขึ้นมาใช้ประโยชน์ หรือวิธีการจับสัตว์น้ำมี 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การค้นหาสัตว์น้ำ (Scouting) จำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการค้นหาเพราะบางครั้งก็ไม่สามารถเห็น ได้ด้วยตาเปล่า เครื่องมือที่ค้นหาได้แก่ โซนาร์ (Sonar), เอกโค ซาวเดอร์ (Eco sounder) ที่ใช้ในการล่าวาฬ ปลาหูน้ำ เป็นต้น

2. การรวบสัตว์น้ำ (Collecting) ต้องทำการหลอกล่อฝูงสัตว์น้ำ (introduce) ให้มีปริมาณ ฝูงที่หนาแน่น (Concentrant) เพื่อเหมาะกับการจับให้ได้จำนวนมากที่สุด เช่นการใช้ไฟล่อ การทำ ช้าง การเหยื่อล่อ เป็นต้น จากนั้นขั้นตอนสุดท้ายเป็นการล้อมปิดจับ (Catching)

3. การจับสัตว์น้ำ (Catching) แยกลักษณะกรรมวิธีการจับสัตว์น้ำได้ดังนี้

3.1 กรรมวิธีจับด้วยการแทง ยิง ฟุ้ง (Spearing) ก็คือการจับสัตว์น้ำด้วยการใช้ ฉมวก แหวน (Spear) เช่น การจับปลาฉลาม โลมา และการในการล่าวาฬ เป็นต้น

3.2 กรรมวิธีการจับด้วยการเกี่ยว กระชาก ในการใช้ตะขอ (Hooks) ทำการเกี่ยว จิก กระชาก ลาก วิธีการเช่นนี้หมายถึงการใช้เครื่องมือเบ็ด (Hooks) ทุกชนิดที่ทำ การจับสัตว์ น้ำ

3.3 กรรมวิธีการใช้คราด (Dredging) วิธีการใช้คราดทำการคราด จัด แซะ จำพวก หอยต่างๆที่อาศัยอยู่ในดิน (Infauna) เช่น การคราดหอยลาย

3.4 กรรมวิธีด้วยการดัก ลวง ล่อ (Trapping) โดยการใช้นิสัยของสัตว์น้ำแต่ ละ ชนิดสร้างบ้านพักให้เป็นที่อาศัยเพื่อทำการจับ เช่น ลอบทะเลหรือทำการล่อหลอก ด้วย เหยื่อ เช่น ลอบกุ้ง (Lobster pod) ลันปลาไหล ลอบปลา เก้า หรือการชักนำพาให้ สัตว์น้ำ เข้าไปกั้นขัง เช่น โป๊ะ รั้วไซมาน

3.5 กรรมวิธีการครอบคลุม (Casting) ด้วยการใช้อุปกรณ์ทอดคลุมเช่นแห

3.6 กรรมวิธีการของการใช้อุปกรณ์บีบบังคับ หลอกล่อให้ที่บังคับ เช่น จันทา

โพงพาง

3.7 กรรมวิธีการช้อน เศษ (Scooping) ด้วยเครื่องมืออวนช้อนต่างๆ ด้วยการช้อนเศษมาจากเบื้องล่าง เช่น เครื่องมืออวนรุน ระยะเวลา และ ซิปไสกิ้ง เป็นต้น

3.8 กรรมวิธีการกั้นแล้วลาก (Seine net) โดยการปล่อยอวนกางกั้นสัตว์น้ำ แล้วทำการถูกลากปลายสุดของผืนอวนทั้งสองข้างเข้าหาฝั่งหรือเรือ เช่น อวนทับตลิ่ง หรือ อวนเข็น

3.9 กรรมวิธีการลากในทางแนวนราบ (Horizontal) ได้แก่ เครื่องมืออวนลาก ทุกชนิด

3.10 กรรมวิธีการล้อม (Encircling) โดยการใช้อวนล้อมจับฝูงปลาชนิดต่างๆ เช่น เครื่องมืออวนตั้งเก อวนดำ

3.11 ด้วยกรรมวิธีการยก (Lifting) ด้วยเครื่องมืออวนยก ยกยก จั่น หรือ เครื่องมืออวนโบอุเก

3.12 ด้วยกรรมวิธีการใช้ชนิด (Gill) ด้วยการชิงอวนให้สัตว์น้ำว่ายเข้ามา ทำการพันหรือชนติดตาอวน เช่น เครื่องมืออวนลอย ชนิดต่างๆหรือเครื่องมืออวนล้อมติดและอวนติดทุกชนิด (ทิพสุคนธ์ พิมพ์พิมิล)

ตามภาพแผนผังที่แสดงข้างต้นในอุปกรณ์ในการทำประมงมีทั้งหมด 13 ประเภท ในไทยที่สามารถ ใช้ได้ตามกฎหมายและ มี 5 ประเภท ที่ใช้ในกลุ่มประมงเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัด ระยอง ได้แก่ อวนล้อมจับ อวนยกช้อน อวนรุน ลอบ และเบ็ด

2.5 การสำรวจการประมงในกลุ่มเรือเล็ก พื้นที่จังหวัดระยอง (ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด)

ภาพที่ 10 ภาพการสำรวจการประมงในกลุ่มเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

จากการลงพื้นที่เข้าไปศึกษากับกลุ่มประมงเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้ เข้าไปเรียนรู้วิถีชีวิตการทำประมงและการถักอวนโดยมีกระบวนการลงไปศึกษาดังนี้

ครั้งที่ 1 สำรวจพื้นที่เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

วันจันทร์ ที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

เวลา 08:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวกลางและอ่าวป่าช้า
เวลา 09:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวลูกโยน
เวลา 10:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวไผ่
เวลา 11:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวพุทราและอ่าวทับทิม
เวลา 13:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวนวล
เวลา 14:00 น.	สำรวจพื้นที่อ่าวช่อ

วันอังคาร ที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

- เวลา 10:00 น.   สำรวจพื้นที่หาดวงเดือนและอ่าวแสงเทียน
- เวลา 11:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวหวาย
- เวลา 13:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวกิวหน้านอกและอ่าวกิวหน้าใน
- เวลา 14:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวกะรัง
- เวลา 15:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวเตย
- เวลา 16:00 น.   สำรวจพื้นที่แหลมเรือแตก

วันพุธ ที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

- เวลา 10:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวพร้าว
- เวลา 11:00 น.   สำรวจพื้นที่อ่าวขาม
- เวลา 13:00 น.   สำรวจพื้นที่เกาะกูด
- เวลา 14:00 น.   สำรวจพื้นที่เกาะทะลุ
- เวลา 15:00 น.   สำรวจพื้นที่ถ้ำค้างคาว

ครั้งที่ 2 เรียนรู้ภูมิปัญญาการถักอวน สถานที่เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

วันศุกร์ ที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2560

- เวลา 07:00 น.   ช่วยชาวประมงปลดอวนปูและปลา
- เวลา 11:00 น.   เรียนรู้การซ่อมแซมอวนที่ขาด
- เวลา 13:00 น.   เรียนรู้การเก็บอวนและทำความสะอาดเบื้องต้น

วันเสาร์ ที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2560

- เวลา 08:00 น.   เรียนรู้ชนิดของอวนและลักษณะอวนที่ใช้กับสัตว์ แต่ละชนิด
จากนั้นเริ่มการเรียนรู้การถักอวนแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (โดยใช้เชือก
โพลีและการ ใช้ขุ่น) และการยัดติดอวนกับกับดักในการจับสัตว์
น้ำ (ลอบ)
- เวลา 13:00 น.   เรียนรู้การถักแห โดยใช้เอ็น
- เวลา 14:00 น.   เรียนรู้การถักแหด้วยมือ (โดยไม่ใช้ขุ่น) ด้วยเชือกลินิน

ครั้งที่ 3 เรียนรู้การจับสัตว์น้ำเค็ม สถานที่เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

วันเสาร์ ที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2560

- เวลา 22:00 น.   เรียนรู้การไถหมึกศอก

วันอาทิตย์ ที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2560

เวลา 05:00 น.   เรียนรู้การตกปลาอินทรี

วันจันทร์ ที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2560

เวลา 06:00 น.   เรียนรู้การกู้อวนปู (การนำเอาอวนขึ้นมาจากทะเล)

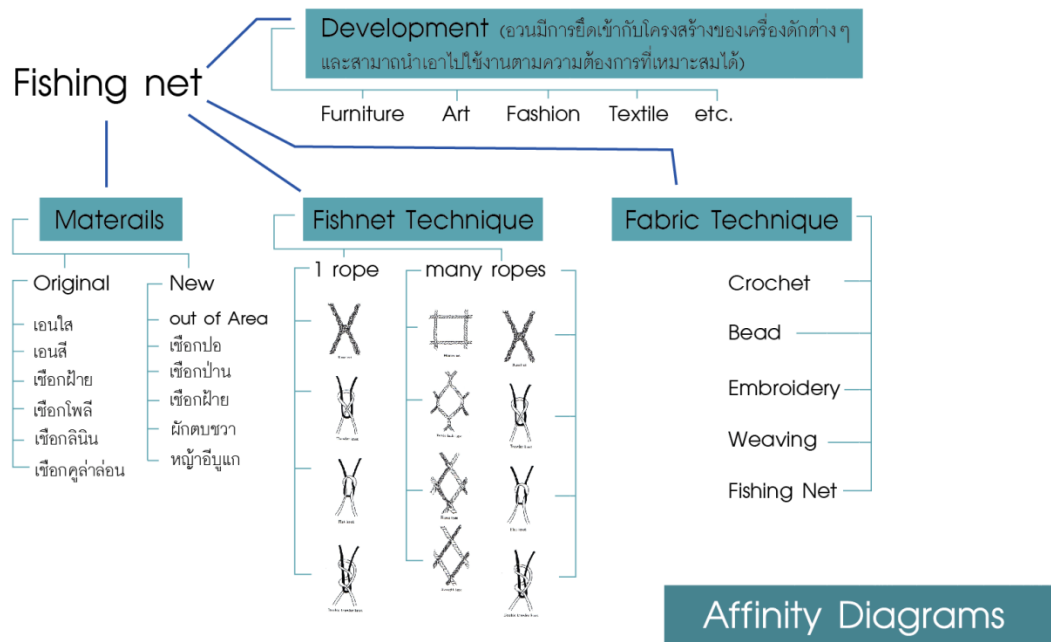
ภาพที่ 11 ภาพการนำเอาสัตว์เล็กและสัตว์หายากที่ติดอวนไปปล่อยที่ชายหาด

ภาพที่ 12 ภาพการเก็บอวนและเรียนรู้การหาปลา

ภาพที่ 13 ภาพกลุ่มสมาชิกประมงและโครงการต่างๆในกลุ่มประมง

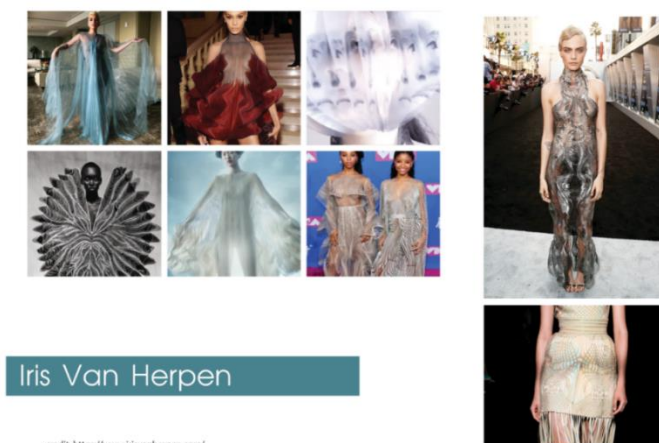
ภาพที่ 14 ภาพแผนผังการวัสดุ เทคนิค และรูปแบบการถักอวน (คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำมหาวิทยาลัยแม่โจ้)

2.6 ตัวอย่างศิลปินที่ทำงานศิลปะสิ่งทอ

2.6.1. Iris Van Herpen

เกิด 5 มิถุนายน ค.ศ.1984 เป็นนักร้องแบบแฟชั่นชาวดัตช์ เริ่มสร้าง แบรินด์แฟชั่นของเธอเองในปีพ.ศ. 2550 เป็นสมาชิกของ Paris Chambre Syndicale de la Haute Couture ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ Fédération française de la couture Van Herpen ได้แสดงคอลเล็กชั่นใหม่ของเธอที่ Paris Fashion Week ตั้งแต่เดือนมกราคม 2011 งานของ Van Herpen ได้ถูกจัดแสดงในนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ต่างๆรวมถึง Metropolitan Museum of Art ใน นิวยอร์ก Victoria & Albert Museum ในลอนดอน Cooper-Hewitt Museum ในนิวยอร์กและ ปาเลเดอโตเกียว ในปารีส งานส่วนใหญ่ของเธอได้รับการกล่าวขานว่าเป็นของสาขาย่อย แฟนตาซี เข้าร่วมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมด้านศิลปะและการออกแบบที่ ArtEZ University of the Art ใน Arnhem ในช่วงมัธยมปลายเธอเริ่มสนใจออกแบบเสื้อผ้าเป็นพิเศษ เธอศึกษาด้านการออกแบบ แฟชั่นที่ ArtEZ ฝึกงานที่ Alexander McQueen ในลอนดอนและ Claudy Jongstra ในอัมสเตอร์ดัมและจบการศึกษาในปี 2549 ในปี 2550 เธอเริ่มสร้างฉลากของตัวเองโดยเน้นไปที่ คอลเล็กชั่นเสื้อผ้าสตรี ด้วยเหตุผลนี้ Van Herpen ชอบการวิจัยแบบสหวิทยาการ และความร่วมมือ กับศิลปินคนอื่นๆ Van Herpen เป็นผู้บุกเบิกในการใช้การพิมพ์ 3 มิติเป็นเทคนิคการก่อสร้างเสื้อผ้า และนักประดิษฐ์ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นหนึ่งในหลักการชี้นำในการทำงานของเธอ (Herpen, 2018)

ภาพที่ 15 ภาพผลงาน Iris Van Herpen

(Herpen, 2018)

2.6.2. Janet Echelman

เธอสร้างประติมากรรมแห่งประสบการณ์ในการประดับอาคารที่ เปลี่ยนไปตามลม และแสง ศิลปะเปลี่ยนจากการเป็นวัตถุที่คุณมองไปสู่สภาพแวดล้อม ที่คุณสามารถ หลงใหลด้วยการใช้วัสดุที่ไม่น่าจะเป็นจากอวนไปสู่อนุภาคน้ำละออง Echelman ผสมผสานงานฝีมือ โบราณกับเทคโนโลยีล้ำสมัยเพื่อสร้างงานศิลปะที่กลายเป็นจุดโฟกัสสำหรับคนเมือง ศิลปินชาว อเมริกันได้ เปลี่ยนโฉมหน้าบ้านฟ้าของเมืองด้วยรูปปั้นขนาดใหญ่ที่เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งตอบสนองต่อแรงดึงดูดของสิ่งแวดล้อมรวมถึงลม น้ำ และแสงแดด เริ่มแรกเป็นศิลปินหลังจากเรียนจบวิทยาลัยเธอย้ายไปฮ่องกงในปีพ.ศ. 2530 เพื่อศึกษาการประดิษฐ์ตัวอักษรจีน และการวาดพู่กัน หลังจากนั้นเธอย้ายไปที่บาห์ลีประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเธอร่วมมือกับช่างฝีมือเพื่อผสมผสานวิธีการทอผ้าแบบดั้งเดิมกับภาพวาดร่วมสมัย เมื่อเธอสูญเสียบ้านไม้ไผ่ในบาห์ลีไปจากเหตุไฟไหม้ Echelman กลับไปที่สหรัฐอเมริกาและเริ่มสอนที่ Harvard หลังจากเจ็ดปีในฐานะศิลปินในบ้าน เธอกลับไปยังเอเชียเพื่อเริ่มต้นการเป็นวิทยากรฟูลไทม์ในอินเดีย ด้วยสัญญาว่าจะจัดนิทรรศการภาพวาดทั่วประเทศเธอส่งสีของเธอไปยัง Mahabalipuram ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวประมงที่มีชื่อเสียงด้านประติมากรรม เมื่อสีของเธอไม่เคยมาถึง Echelman ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจากวัสดุและวัฒนธรรมท้องถิ่น เริ่มทำงานกับลูกเรือสีบรอนซ์ในหมู่บ้านในไม่ช้าเธอก็พบวัสดุที่หนัก และแพงเกินไปสำหรับงบประมาณฟูลไทม์ของเธอ ในขณะที่เผ่าดูชาวประมงท้องถิ่นรวมอวนของพวกเขาในเย็นวันหนึ่ง Echelman เริ่มสงสัยว่าอวนนั้นอาจเป็นวิธีการใหม่ในการสร้างประติมากรรม วิธีสร้างรูปแบบปริมาตรโดยไม่ต้องใช้วัสดุที่หนักและแข็ง ในตอนท้ายของเธอได้สร้างประติมากรรมรูปแบบตาข่าย โดยร่วมมือกับชาวประมง เมื่อยกขึ้นบนเสาเธอค้นพบว่าพื้นผิวที่บอบบางเผยให้เห็นทุกระลอกของลม ทุกวันนี้ Echelman ได้สร้างสภาพแวดล้อมการปั้นสุทธิในเมืองใหญ่ทั่วโลก เธอมองว่า ศิลปะ สาธารณะเป็นกีฬาประเภททีมและร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญหลายด้านรวมถึงวิศวกรการบินและเครื่องกลวิศวกรสถาปนิกนักออกแบบแสงสถาปนิกภูมิทัศน์และผู้ผลิต เธอสร้างสตูดิโอของเธอข้างบ้านอายุ ร้อยปีที่เธออาศัยอยู่กับ David Feldman สามีและลูกสองคนของเธอ (Echelman Janet)

credit: <http://www.echelman.com/>

Janet Echelman

ภาพที่ 16 ภาพผลงาน Janet Echelman
(Echelman Janet)

2.6.3. Ernesto Neto

เริ่มแสดงในสตูดิโอในปารีส ค.ศ. 1988 และมีการจัดนิทรรศการ เดี่ยวในต่างประเทศ ตั้งแต่ปีค.ศ.1995 เขาเป็นตัวแทนของ Vik Muniz ประเทศของพวกเขานปี ค.ศ.2001 Venice Biennale สถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งของเขามีจุดเด่นในศาลาแห่งชาติของ บราซิลและใน นิทรรศการระดับนานาชาติที่ Arsenale งานของ Neto ถูกอธิบายว่า "เกินความเป็น นามธรรม" สถานที่ปฏิบัติงานนอกชายฝั่งของเขามีขนาดใหญ่ นุ่มนวล รูปปั้นชีวภาพที่เติมเต็มพื้นที่จัด แสดง นิทรรศการที่ผู้ชมสามารถสัมผัสกระตุ้นและเดินบนหรือผ่าน พวกเขาทำจากวัสดุสีขาวที่มี ความ ยืดหยุ่น รูปแบบอสังฐานอัดแน่นไปด้วยเม็ดโฟมหรือในบางครั้งเครื่องเทศหอม ในการติดตั้ง บางครั้งเขายังใช้วัสดุนี้เพื่อสร้างสไมล์แบบ โปร่งแสงที่เปลี่ยนผนังและพื้นของพื้นที่ ประติมากรรม ของ เขาถือได้ว่าเป็นการแสดงออกของรูปแบบนามธรรมแบบดั้งเดิม แต่ในการโต้ตอบกับผู้ชม พวกเขา ทำงานในระดับอื่นเช่นกัน (wikipedia, 2018)

Ernesto Neto

ภาพที่ 17 ภาพผลงาน E Ernesto Neto (wikipedia, 2018)

2.6.4. Rieko KOGA

เป็นศิลปินร่วมสมัยชาวญี่ปุ่นที่เกิดในโตเกียวปัจจุบันอาศัยและทำงานอยู่ที่ปารีส เธอแสดงออกถึงเอกภพของเธอผ่านเกลียวและเข็ม โดยทำงานตามธรรมชาติ (Koga, 2019)

Rieko KOGA

credit: <http://www.riekokoga.fr>

ภาพที่ 18 ภาพผลงาน Rieko Koga (Koga, 2019)

2.7 ผลสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่มีต่อสิ่งทอ

2.7.1. รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย เดือนมิถุนายน

2561

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยเดือนมิถุนายน มีมูลค่า 615.87 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.66 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ด้านการนำเข้า มีมูลค่า 450.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.02 ทำให้เกินดุลการค้า 165.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ทำให้หกเดือนแรกของปี มีมูลค่าการส่งออกรวม 3,553.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.65 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ด้านการนำเข้ามีมูลค่า 2,602.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.99 ทำให้เกินดุลการค้า 950.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 1 ตารางมูลค่าส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์	มิ.ย. 61	% YoY มิ.ย. 61	ม.ค.-มิ.ย.61	% YoY ม.ค.-มิ.ย. 61
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	615.87	7.66	3,553.20	8.65
สิ่งทอ	391.48	10.40	2,346.38	11.75
1. ผ้าผืน	110.40	-1.86	706.77	6.07
2. เส้นด้าย	64.90	4.51	413.24	9.34
3. เกหะสิ่งทอ	22.33	5.03	127.27	6.80
4. เส้นใยประดิษฐ์	90.01	47.49	505.46	35.14
5. สิ่งทออื่นๆ	103.84	6.25	593.64	5.59
เครื่องนุ่งห่ม	224.39	3.19	1,206.82	3.10
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	196.35	6.81	1,035.50	3.52
2. เครื่องนุ่งห่มอื่นๆ	28.04	-16.58	171.32	0.60

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเดือนมิถุนายน พบว่า การส่งออกสิ่งทอมีมูลค่า 391.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.40 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดยผ้าผืน มีมูลค่าส่งออก 110.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 1.86 จากผ้าผืนทำจากฝ้าย ลดลงร้อยละ 9.29 ตลาดส่งออกผ้าผืนหลักที่ขยายตัว เช่น เวียดนาม กัมพูชา และบังกลาเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.45, 21.44 และ 5.64 ตามลำดับ เส้นด้าย มีมูลค่าส่งออก 64.90 ล้านดอลลาร์

สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.51 ตลาดส่งออกเส้นด้ายหลักที่ขยายตัว เช่น จีน ตุรกี และฟิลิปปินส์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.48, 18.65 และ 20.64 ตามลำดับ และเส้นใยประดิษฐ์ มีมูลค่าส่งออก 90.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 47.49 ตลาดส่งออกที่ขยายตัว เช่น จีน เวียดนาม ตุรกี และสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นร้อยละ 90.83, 49.33, 3.81 และ 143.04 ตามลำดับ และสำหรับเครื่องนุ่งห่ม มีมูลค่าส่งออก 224.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.19 โดยเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีมูลค่า 196.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.81 ตลาดส่งออกเครื่องนุ่งห่มที่ขยายตัว เช่น สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และอิตาลี เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.66, 29.17 และ 93.93 ตามลำดับ

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวมหกเดือนแรกของปี พบว่า การส่งออกสิ่งทอ มีมูลค่า 2,346.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.75 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยผ้าฝ้าย มีมูลค่าส่งออก 706.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.07 จากส่งออกไปเวียดนาม เมียนมา บังกลาเทศ และกัมพูชา เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.67, 17.08, 7.40 และ 20.08 ตามลำดับ เส้นด้าย มีมูลค่าส่งออก 413.24 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.34 โดยญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีนเป็นตลาดหลักในการส่งออก เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.33, 8.04 และ 5.41 ตามลำดับ และเส้นใยประดิษฐ์ มีมูลค่าส่งออก 505.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.14 ตลาดส่งออกที่ขยายตัว เช่น จีน ตุรกี อินโดนีเซีย และเวียดนาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.50, 66.58, 9.46 และ 41.62 ตามลำดับ สำหรับเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่าส่งออก 1,206.82 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.10 จากการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.52 ตลาดส่งออกเครื่องนุ่งห่มที่ขยายตัว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และเวียดนาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.39, 7.52 และ 37.88 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ตารางมูลค่านำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์	มิ.ย. 61	% YoY มิ.ย. 61	ม.ค.-มิ.ย. 61	% YoY ม.ค.-มิ.ย. 61
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	450.70	7.02	2,602.36	11.99
สิ่งทอ	309.90	1.56	1,813.10	8.38
1. ค้ายและเส้นใย	158.72	-3.54	901.53	5.02
2. ผ้าผืน	151.18	7.52	911.57	11.93
เครื่องนุ่งห่ม	140.80	21.39	789.26	21.24
1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	97.13	25.01	534.96	24.47
2. เครื่องนุ่งห่มอื่นๆ	43.67	14.03	254.30	14.98

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเดือนมิถุนายน พบว่า การนำเข้าสิ่งทอ มีมูลค่า 309.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.56 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน โดย ค้ายและเส้นใย มีมูลค่านำเข้า 158.72 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 3.54 โดยนำเข้าจาก สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.14, 10.93 และ 11.71 ตามลำดับ ผ้าผืน มีมูลค่านำเข้า 151.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.52 โดยนำเข้าจากจีน เวียดนาม และ อินเดีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.99, 38.89 และ 75.51 ตามลำดับ และสำหรับเครื่องนุ่งห่ม มีมูลค่านำเข้า 140.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.39 จากการนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.01 โดยนำเข้าจากจีน เวียดนาม และกัมพูชา เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.11, 24.78 และ 84.78 ตามลำดับ

การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวมหกเดือนแรกของปี พบว่า การนำเข้าสิ่งทอ มีมูลค่า 1,813.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.38 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยนำเข้าด้ายและเส้นใยเป็นมูลค่า 901.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.02 ผ้าฝ้าย มีมูลค่านำเข้า 911.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.93 สำหรับเครื่องนุ่งห่ม มีมูลค่านำเข้า 789.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.24 โดยนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.47

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวมหกเดือนแรกของปี พบว่า ไทยส่งออกไปตลาดหลักขยายตัวทุกตลาด โดยตลาดอาเซียน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.70 มีผ้าฝ้ายเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกไปอาเซียนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 366.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.12 โดยมีเวียดนาม เมียนมา และกัมพูชาเป็นตลาดส่งออก 3 อันดับแรก ตลาดญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.79 มีเครื่องนุ่งห่มเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกไปมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 192.30 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.52 ตลาดสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.74 มีเครื่องนุ่งห่มเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกไปมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 417.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.39 ตลาดสหภาพยุโรป เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.07 มีเครื่องนุ่งห่มเป็นสินค้าที่ไทยส่งออกไปมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 295.40 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.23 ตลาดจีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.22 เส้นใยประดิษฐ์เป็นสินค้าที่ไทยส่งออกไปมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 85.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.50

แนวโน้มการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

การส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยยังมีทิศทางที่ดีเนื่องจากคำสั่งซื้อที่มีอย่างต่อเนื่องจากประเทศคู่ค้าหลักและตลาดศักยภาพสูงซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจโลกที่ขยายตัว (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ & สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ, 2561)

2.7.2. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศหนุนผู้ประกอบการไทยรุกตลาดสิ่งทอพิเศษ

“กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ” หนุนผู้ประกอบการไทยรุกตลาดสิ่งทอพิเศษ จัดนิทรรศการ โชว์ศักยภาพ ดึงดีไซเนอร์ไทย โชว์ผลงานการออกแบบสินค้าแฟชั่น จากสิ่งทอคุณสมบัติพิเศษ ภายใต้คอนเซ็ปต์ Function + Fashion ในงาน “STYLE APRIL 2018”

ตลาดสิ่งทอคุณสมบัติพิเศษที่คัดักความต้องการของผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศเพิ่มสูง กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือ DITP หนุนผู้ประกอบการสิ่งทอไทยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้หลากหลาย เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกและขยายฐานการตลาดให้กว้างขึ้น พร้อมจัดนิทรรศการผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Functional Textile) ในงาน “STYLE APRIL 2018” ดึง 10 ดีไซน์เนอร์ไทย โชว์ผลงานการออกแบบสินค้าแฟชั่นจากสิ่งทอคุณสมบัติพิเศษภายใต้คอนเซ็ปต์ Function + Fashion

ปัจจุบันความต้องการสิ่งทอไทยในตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อยๆ โดยผู้ซื้อส่วนใหญ่ให้ความสนใจสิ่งทอที่มีมูลค่าทางการตลาดสูงขึ้น โดยเฉพาะสิ่งทอที่มีคุณสมบัติพิเศษเชิงฟังก์ชันหรือ Functional Textile กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จึงส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและสร้างความแตกต่างจากคู่แข่งในอุตสาหกรรมสิ่งทอมากขึ้น ด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาสิ่งทอให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ซื้อที่หลากหลาย ซึ่งมีผู้ประกอบการไทยจำนวนมากเริ่มปรับตัวรับกระแสความต้องการของตลาดแล้ว นางจันทิรา ยิมเรวัต วิวัฒน์รัตน์ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์เผยว่า “สิ่งทอที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Functional Textile) และสิ่งทอนวัตกรรม (Innovative-Smart Textile) เป็นกลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพสำหรับการเติบโตในระยะยาวมากกว่าสิ่งทอรูปแบบเดิมในตลาด เห็นได้จากสัดส่วนการส่งออกสิ่งทอเทคนิคของไทยที่ขยายตัวสูงกว่าผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ โดยเฉพาะสิ่งทอเทคนิคเพื่อการใช้งานด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไม่ว่าจะเป็นผ้าที่มีน้ำหนักเบา ทนไฟ นำไฟฟ้า เชื่อมต่อกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเพิ่มสมรรถภาพขณะที่สวมใส่รวมถึงคุณสมบัติประโยชน์ทางด้านสุขภาพ/ทางการแพทย์/ลดการใช้ทรัพยากรหรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ป้องกันเชื้อโรค สารเคมี รังสีต่างๆ หรือวัดอัตราการเต้นของหัวใจ ฯลฯ โดยเฉพาะจากกลุ่มธุรกิจแฟชั่น ชุดกีฬา ชุดเครื่องแบบสำหรับอุตสาหกรรมต่างๆ และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าตลาดกำลังต้องการสินค้าในกลุ่มนี้และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต” นางจันทิรากล่าว

ภาพที่ 19 ภาพงาน STYLE APRIL 2018 ณ ศูนย์ประชุมไบเทคบางนา

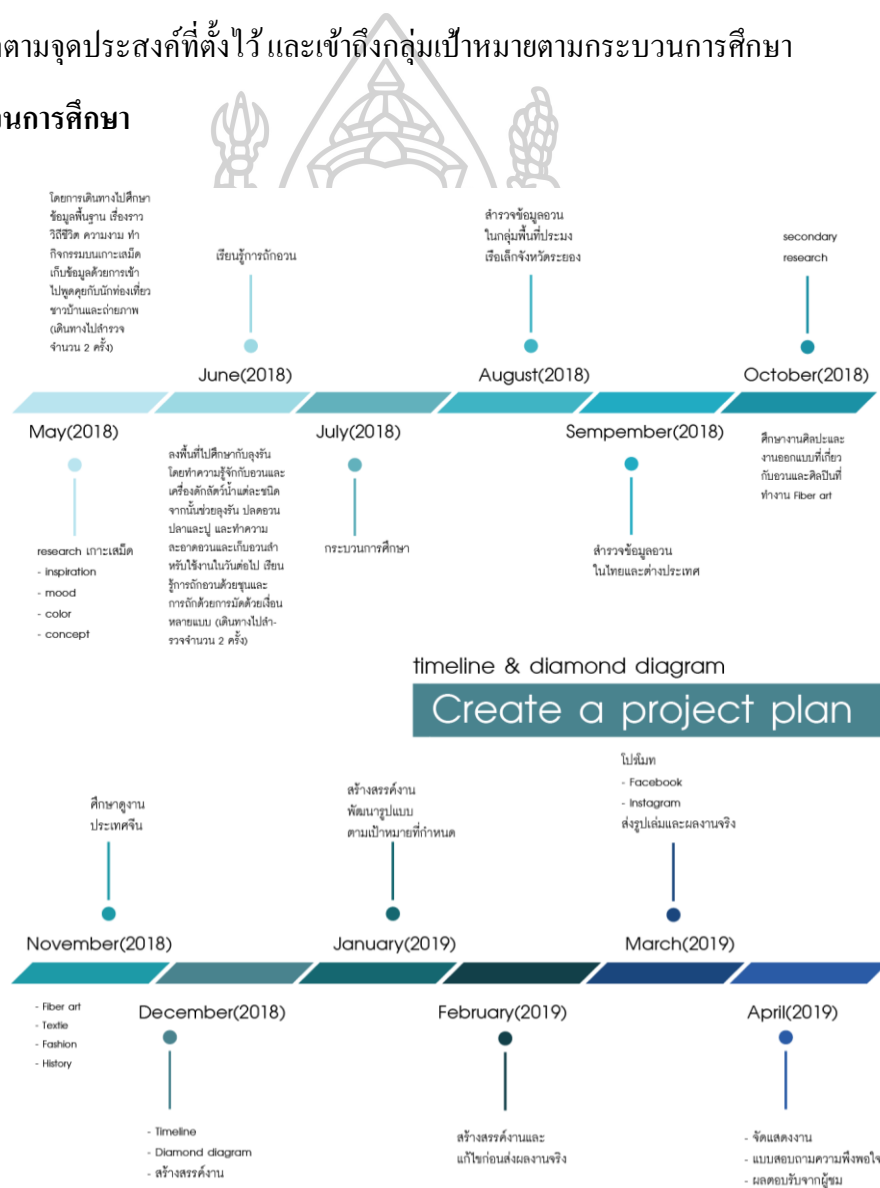
เพื่อเป็นการแสดงศักยภาพของผู้ประกอบการและนวัตกรรมด้านสิ่งทอของไทย กรมฯ จึงได้จัดนิทรรศการผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Functional Textile) ในงาน “STYLE APRIL 2018” ที่จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 19-23 เมษายน 2561 นี้ ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทคบางนา ซึ่งนอกจากจะเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ผลงานสร้างสรรค์ของไทยไปยังผู้ซื้อต่างประเทศ ยังเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าให้ผู้ประกอบการไทยในตลาดโลกด้วย ทั้งนี้ นิทรรศการผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษ (Functional Textile) นำเสนอผ่านผลงานการออกแบบและตัดเย็บ โดย Top 10 Thai Designer Brands ที่ ัง asava, Theatre, KLOSET, Tipa, TandT, Pattric Boyle, iCONiC, BLACK SUGAR, BOUTON และ ISSUE ภายใต้คอนเซ็ปต์ Function + Fashion เพื่อมุ่งตอกย้ำความเป็นผู้นำแฟชั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและตลาดสากลในอนาคต โดยนำวัตถุดิบแฟชั่นประเภทผ้าคุณสมบัติพิเศษจากผู้ประกอบการต้นน้ำมาสร้างสรรค์เป็นสินค้า Streetwear ที่สามารถสวมใส่ได้จริง เพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับผ้าคุณสมบัติพิเศษที่ในอดีตมักเข้าใจว่าสามารถใช้ได้ในการออกแบบสินค้าเฉพาะทางเท่านั้น และมุ่งหวังให้เกิดมิติใหม่ของการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในอนาคต ซึ่งจะสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าแฟชั่นได้ตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำไปยังอุตสาหกรรมปลายน้ำ (ประชาธุรกิจ, 2561)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นต้น ตัวผู้วิจัยได้วางแผนในการศึกษาข้อมูลด้วยการทำ Timeline รูปการศึกษาทดลองเทคนิค ตลอดจนศึกษากลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผลงานการออกแบบในครั้งนี้ มีผลตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายตามกระบวนการศึกษา

3.1 กระบวนการศึกษา

ภาพที่ 20 ภาพแสดงกระบวนการศึกษา

3.2 กลุ่มประชากรที่ศึกษา

คือ เป็นกลุ่มคนที่มีใจรักในศิลปะ การแต่งกาย หลงใหลในงานออกแบบ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง รักสนุก ชอบสังคม มีโลกส่วนตัวสูง ไม่จำกัดเพศและวัย ชอบความ-แตกต่างและความแปลกใหม่ มีความคิดนอกกรอบ ไม่ตามเทรนและแฟชั่น มีความมั่นใจในตัวเองสูง ชอบที่เป็นจุดเด่นในสังคม ประกอบอาชีพ นักออกแบบเสื้อผ้า, Makeup artist, Hair stylist, Drag queen, นักร้อง, นักแสดง, ศิลปิน, นักออกแบบ เป็นต้น

TARGET

LIFESTYLE

credit: pinterest

ภาพที่ 21 ภาพ Target & Lifestyle

3.3 บุคคลตัวอย่างเป้าหมายที่ศึกษาในการออกแบบ (Muse)

เพื่อให้เข้าใจถึงบุคคลที่มีผลต่อการ ออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในครั้งนี้
คือ Sasha Velour

ภาพที่ 22 ภาพบุคคลต้นแบบที่คาดการณ์ว่าเป็นตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย

ซาซ่า เป็นศิลปิน นักแสดง Drag queen ที่สร้างชื่อเสียงจากการชนะเลิศการประกวด RuPaul drag race ครั้งที่9 ปี2017 ที่ประเทศอเมริกา โดยความสามารถทางการแสดง และด้วยความ

เป็นตัวของตัวเองสูง มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้ผู้ชมรวมถึงคณะกรรมการได้มีความประทับใจ ในการแสดงและการนำเสนอศิลปะการแต่งกายชั้นสูงได้อย่างยอดเยี่ยม โดยแนวความคิดของซาซ่า มา จากคุณแม่ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่มีกลิ่นอายของยุค60 และนำเอาความคิดสร้างสรรค์มาเล่า เรื่องราวผ่านเครื่องแต่งกาย สาเหตุที่ซาซ่า โคนศรียะตลอดชีวิตเนื่องจากการที่คุณแม่ของเธอได้เริ่ม ป่วยเป็น โรคมะเร็งซึ่งทำให้ผมของคุณแม่ของเธอเริ่มร่วงหลังจากทำการรักษา และต้องสวมวิกผม ตลอดเวลา เธอจึงได้ตัดสินใจ โคนศรียะเป็นเพื่อนคุณแม่และบอกแม่ของเธอเสมอว่าท่านเป็นผู้หญิง ที่มีความงาม ความแข็งแกร่งที่สุดเท่าที่เธอเคยรู้จักมาจากนั้นไม่นานแม่ของเธอได้เสียชีวิต ความเป็น จริ่งแล้วซาซ่าไม่ได้ชื่อว่า ซาซ่า เธอชื่อว่า Alexander แต่เธอได้ตัดสินใจใช้ชื่อในการแสดง drag queen จากชื่อคุณแม่ของเธอ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความงามของหญิงสาวที่เป็นที่รักที่สุด ของ เธอ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

3.4.1. กล้องถ่ายภาพใช้ในการถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอ

3.4.2. โทรศัพท์ในการบันทึกเสียง

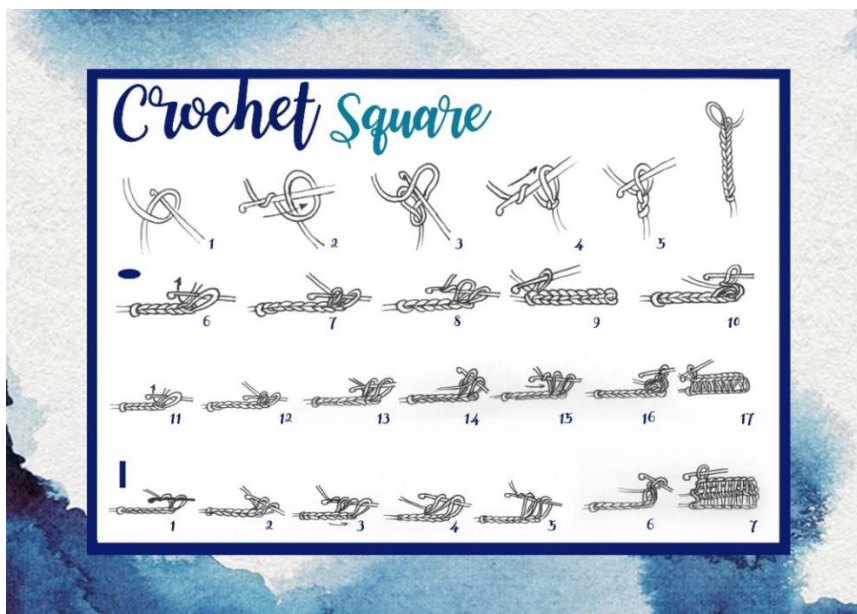

ภาพที่ 23 ภาพวัสดุที่พบในพื้นที่เกาะเสม็ดจังหวัดระยอง

3.5 การศึกษาการทดลองเทคนิค

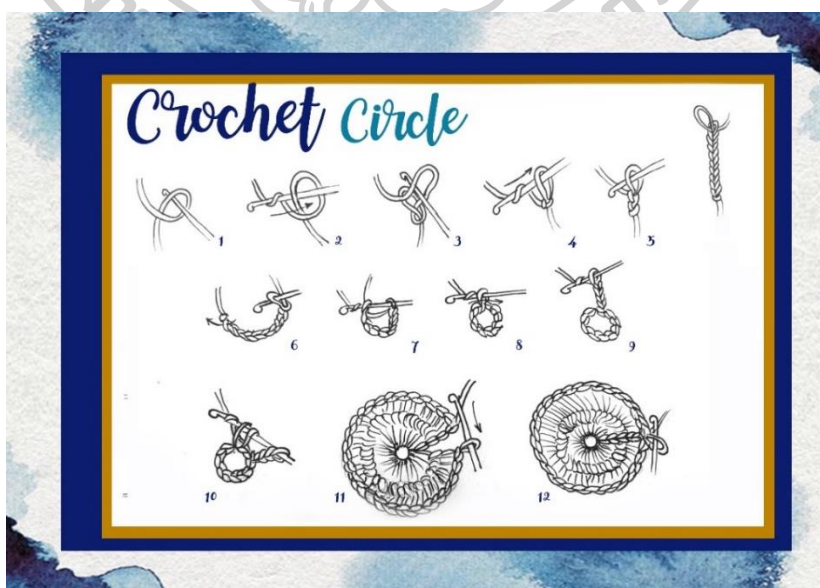
โดยนำเอามาทดลองเรียนรู้ร่วมกับวัสดุที่ได้จากภาพที่ 23 ดังนี้

3.5.1 ขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างแบบทรงสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 24 ภาพขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างแบบทรงสี่เหลี่ยม

3.5.2 ขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างแบบทรงกลม

ภาพที่ 25 ภาพขั้นตอนการถักโครเชรูปร่างแบบทรงกลม

3.5.3 ขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปร่างแบบทรงสี่เหลี่ยม

1-11 การถักโซ่
12-19 คือการ
ขึ้นแถวแรกและตัวหนอนตัวแรก โดยการถักทรงสี่เหลี่ยม
นั้นถักหนึ่งตัวหนอนต่อหนึ่งรูเท่านั้นเพื่อให้เกิดความเท่า

ของรูปทรงและความยาวขึ้นอยู่กับ
การขึ้นโซ่ในภาพที่ 1-11 ให้วัดขนาด
จากตอนแรก
ส่วนของ
ความกว้างก็

how to **SQUARE CROCHET**

ขึ้นจำนวนแถวตามความต้องการของผู้ถัก 37-40 คือการ
มัดปมเก็บงาน 51 คือการต่อไหมสีใหม่ในแถวถัดไป
โดยการต่อ
ไหมทุกครั้ง
ควรทิ้งความ
ยาวของปลายเชือกประมาณ 4 cm. และ
วางปลายไหมให้อยู่ตรงกลางรอยต่อเพื่อ
ซ่อน
ไหม
เพื่อ
ให้เกิดความเรียบร้อยของชิ้นงาน

ภาพที่ 26 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปร่างแบบทรงสี่เหลี่ยม

3.5.4 ขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปแบบทรงกลม

1-5 เป็นการเริ่มมัดปมของการถักโครเช (โดยให้เหลือปลายเชือกความยาวประมาณ 3-4cm.) 6-8 คือการขึ้นโซ่แรก

9-12 เป็น การถักโซ่ สองถึงสี่

13-15 เมื่อถักครบสี่โซ่แล้วนำปลายเข็มมาสอดเข้าที่โซ่แรกเพื่อสร้างรูปแบบการถักเป็น วงกลม จากนั้น 16-17 ถักโซ่หนึ่งโซ่เพื่อลือควงกลมไว้ โดยที่ 18-21 เป็นการสร้างตัว หนอนแรกโดยพันไหมที่ปลาย เข็มหนึ่งรอบแล้วสอดเข็มเข้า รุที่ลือคโซ่จากนั้นควักออกมา จะได้ห่วงทั้งหมด สามห่วงตามภาพ แล้วพันไหมหนึ่งรอบ ที่ปลายเข็มจากนั้นควักไหมจากสามห่วงให้เหลือสองห่วง

how to CIRCLE CROCHET และพันไหม ปลายเข็มอีก หนึ่งรอบ และควักห่วงที่เหลือสองห่วงให้เหลือเพียงแค่ว่าห่วงเท่านั้น ในหนึ่งรุจะ ต้องมีสองตัวหนอนนั้นหมายความว่าต้องทำตามขั้นตอนที่กล่าวมาอีกหนึ่งครั้ง โดยในหนึ่งรอบจะมีทั้งหมด แปดตัวหนอนในจำนวนสี่รุ ตามภาพ 23-30 ต่อมาขึ้นแถว ที่สองโดยถักสองตัวหนอนในแปดรุตามภาพ 31-34และ เมื่อถักแถวสองเสร็จขึ้นแถวสามตามจำนวนของแถวสอง ก็จะสร้างรูทรงกระบอกสูงไปเรื่อยๆในแต่ละชั้นตามภาพ 36-37 ส่วน 40-44 คือขั้นตอนมัดปมเก็บงาน (หากต้องการความกว้างมากขึ้นเพิ่มตัวหนอนในแต่ละรุและถ้าต้องการให้แคบลดจำนวนลงในแต่ละแถวตามความต้องการของผู้ถักงานได้)

ภาพที่ 27 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักโครเชรูปแบบทรงกลม

3.5.5 ขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยมือ

how to FISHING NET BY HANDS

1. นำเชือกหรือไหมที่ต้องการถักมาตัดโดยถ้าต้องการความยาวของชิ้นงานเท่าไรให้เพื่อเชือกไว้อีกหนึ่งเท่าตัวกว่า จากนั้นตัดเชือกจำนวนแปดเส้น
2. จากนั้นจึงเชือกด้วยการทบเชือกแล้วมัดกับตะปูบนแผ่นเฟรมวิธีการมัดให้ชิ้นงานอยู่ตรงกลางให้เริ่มมัดจากกลางเฟรมออกไปด้านข้างดังรูปภาพตัวอย่าง
3. วิธีการมัดจับเชือกสองเส้นมัดรวมกันให้ระยะห่างในแต่ละช่องเท่า ๆ กันถ้าหากไม่สามารถมัดให้ได้ช่องที่ต้องการให้ตัดกระดาษตามระยะที่ต้องการแล้วสอดคั่นระหว่างช่องและมัดเชือก
4. เมื่อถักได้ตามความยาวที่ต้องการแล้วตัดเชือกที่ปลายให้มีความยาวประมาณ 5 cm. หรือตามความยาวที่ต้องการ

ภาพที่ 28 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยมือ

3.5.6 ขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยขนแบบกลม

how to **FISHING NET CIRCLE**

1. นำเชือกหรือไหม มาทำห่วงเพื่อเป็นจุดรวมของชิ้นงานตามภาพที่1-6
2. จากนั้นหาที่คล้องเชือกหรือห้อยเพื่อสะดวกในการถัก โดยให้สร้างตามภาพที่ 7-12 ให้มีทั้งหมด4ห่วงในขั้นที่1
3. เมื่อเริ่มขั้นที่สองให้กลับที่คล้องเชือกอีกด้านเพื่อง่ายต่อการถัก และในขั้นที่ 2 ให้เพิ่มห่วงเป็น 5 ห่วงโดยทำห่วงซ้ำที่ห่วงสุดท้ายของรอบนั้น
4. ในขั้นที่ 3 ก็เพิ่มห่วง เป็น 6 ห่วง และเพิ่มจำนวนห่วงขึ้นเรื่อยๆตามขั้นที่

ผู้ถักต้องการ

5. เมื่อด้ายหมดใช้วิธีการต่อด้ายด้วยการมัดเงื่อนทั่วไป
6. ความยาวของชิ้นงานและระยะความกว้างของช่องแต่ละช่อง ขึ้นอยู่กับ

ความต้องการของผู้ถัก โดยตัดเบ็ดต้นให้ใช้เชือกที่มีขนาดเส้นที่ใหญ่และพื้นผิวไม่ลื่น เพื่อความง่ายในการถัก

ภาพที่ 29 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยขนเป็นวงกลม

3.5.7 ขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยขนแบบฝืนสี่เหลี่ยม

how to
FISHING NET SQUARE

1. วิธีการนำเอาเชือกใส่ไว้ในขุ่น ตามภาพที่ 1-8
2. วิธีการเริ่มถักให้ทำโครงไม้หรืออุปกรณ์ที่สามารถคล้องเชือกและนำเอาออกมาได้โดยให้มีขนาดที่เท่ากับระยะที่ผู้ถักต้องการ
3. มัดเชือกตามภาพที่ 1-13
4. กำหนดจำนวนห่วงตามความกว้างที่ต้องการ
5. ถักจากด้านซ้ายไปด้านขวาเมื่อสิ้นสุดให้กลับด้านอุปกรณ์ เพื่อให้กลับมามาถักจากด้านซ้ายไปด้านขวาในขั้นที่สอง
6. ระยะความยาวและจำนวนชั้นกำหนดตามความต้องการของผู้ถัก
7. เมื่อได้ความยาวตามความต้องการของผู้ถักแล้วให้มัดที่ปมสองครั้งและถ้าหากเชือกที่ใช้ในการทำเป็นวัสดุที่ทำจากพลาสติกโพลี ให้เหล็บปลายไว้ 1 cm. และใช้ไฟแช็คในการลนไฟเพื่อความเรียบร้อยและคงทน

ภาพที่ 30 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การถักอวนด้วยขนเป็นฝืน

3.5.8 ขั้นตอนการเรียนรู้การทอผ้าด้วยซุน

how to
WEAVING

1. นำไม้อัดมาตัดเพื่อทำเฟรมในการทอผ้า ขนาดของเฟรมตามความต้องการ และตอกตะปูขนาดเล็กไว้ตอนบน และด้านล่างโดยที่ระยะห่างต้องเท่ากันและตรงกัน โดยระยะห่างแต่ละช่อง 0.5 cm.

2. จากนั้นจึงไหมที่ต้องการใช้ทอผ้าตามภาพที่สอง และถ้าหากต้องการให้ผ้าที่ทอได้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ให้ถักอวนเป็นเส้นยืนในการทอ ดังภาพที่หนึ่ง

3. จากนั้นนำซุนที่ใช้ในการถักอวน มาใช้ในการทอผ้า โดยคุณสมบัติของซุนจะเป็นเหมือนกระสวยด้าย และปลายซุนเหมาะสำหรับการสอดช่วยให้การทอผ้าง่ายขึ้นสำหรับผู้เริ่มต้นทอผ้า

4. กำหนดรูปแบบลายทอที่ต้องการ และทิ้งปลายไหมไว้ด้านข้างแต่ละด้าน เมื่อไหมหมดหรือต้องการเปลี่ยนสี และเมื่อทอเสร็จให้มัดเก็บปลายละเอียด และตัดผลงานออกจากเฟรมดังภาพ

ภาพที่ 31 ภาพขั้นตอนการเรียนรู้การทอผ้าด้วยซุน

3.5.9 ขั้นตอนการย้อมสีจากธรรมชาติ

วัสดุที่ใช้ ได้แก่ สีย้อมผ้าแบบร้อนหรือแบบเย็น และน้ำทะเล

ขั้นตอนการย้อมแบบร้อนเริ่มโดยการต้มน้ำทะเล 5 นาทีให้จุดเดือดไม่เกิน 80 องศาเซลเซียส เพื่อป้องกันการเกิดเกลือขึ้นในขณะที่ย้อมผ้า นำเอาเส้นด้ายที่ต้องการย้อมใส่ลงไปและทิ้งไว้ 15 นาที โดยที่ไม่ใช้จุดเดือคนำเกินที่กำหนดไว้ จากนั้นตักเส้นด้ายขึ้นมาพักให้หายร้อนและนำไปตากให้แห้ง (ปริมาณน้ำและสีที่ใช้มีกำหนดไว้ที่ข้างของผลิตภัณฑ์) ข้อดีได้สีสด ข้อเสียใช้ระยะเวลาที่มากกว่าในการย้อมแบบเย็น

ภาพที่ 32 ภาพการย้อมสีจากสีธรรมชาติแบบร้อน

ส่วนการย้อมเย็นให้นำน้ำทะเลมาตั้งไฟและเทสีที่ต้องการย้อมลงไปต้มทิ้งไว้ 5-10 นาที จากนั้นรอให้หายร้อน สามารถนำเอาสีที่ได้มาใส่ขวดแล้วเทราดลงบนไหมหรือจะแช่ลงไปในหม้อต้มขณะที่สีเย็นแล้ว และสามารถต้มสีทิ้งไว้ได้หลายๆสี นำเส้นด้ายมาย้อมสีแบบไล่สีได้ ข้อดีคือสะดวกในการย้อม ข้อเสียสีที่ได้จะซีดกว่าแบบร้อน

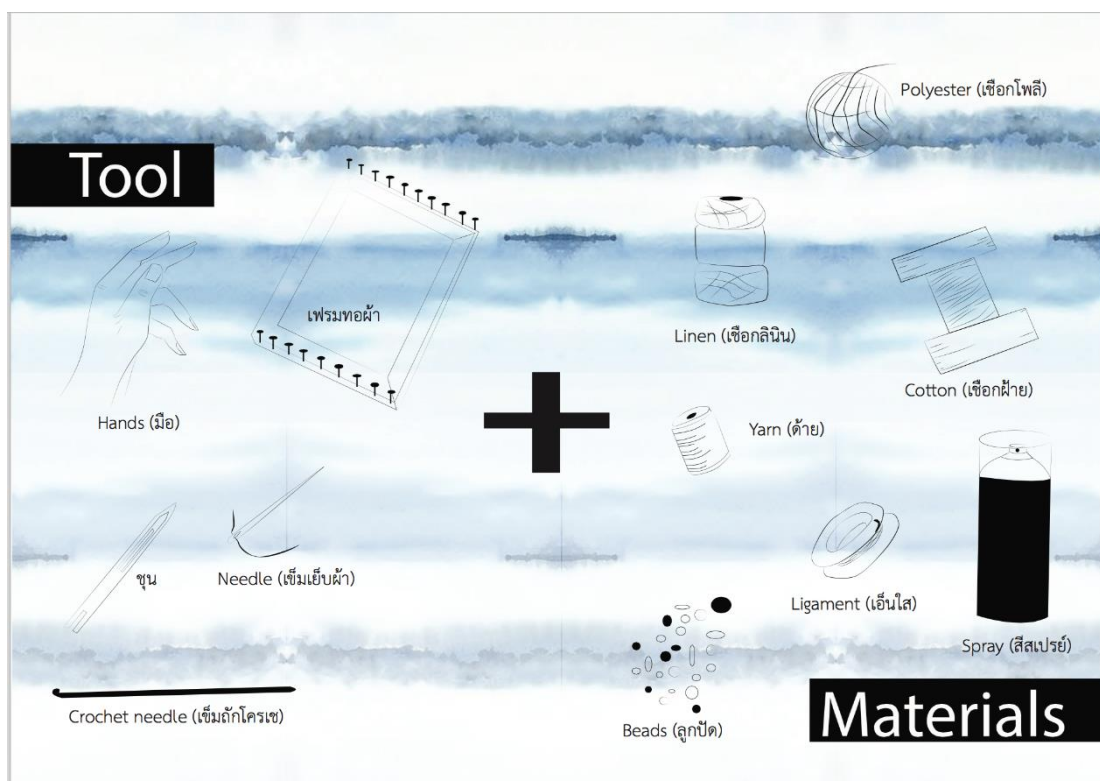
ภาพที่ 33 ภาพการย้อมสีจากสีธรรมชาติแบบเย็น

ภาพที่ 34 เส้นด้ายที่เกิดจากการย้อมเย็นด้วยเทคนิคการไล่สี

การนำเอาสีธรรมชาติในรูปแบบการย้อมแบบเย็นและร้อนมาใช้ในผลงานศิลปะครั้งนี้ ทำโดยการนำเอาน้ำตาลมาเป็นส่วนประกอบในการทดลองการย้อมผ้า ด้วยเหตุผลที่ว่า การย้อมผ้า โดยทั่วไปนำเอาเกลือใส่ลงไป ในกระบวนการย้อมจะช่วยลดการเกิดการตกของสีผ้าได้มากขึ้น จึงนำเอามาใช้ในการทดลองและพบได้ว่าการย้อมร้อนให้ผ้ามีสีที่เข้มมากกว่าการย้อมแบบเย็น

จากภาพแสดงให้เห็นถึงนำเทคนิคที่เกิดจากการเรียนรู้และทดลองด้วยเทคนิคต่างเข้ากับวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นบริเวณพื้นที่ประมงเรือเล็ก บ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัดระยองเพื่อสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสิ่งทอ ตามภาพและตารางดังต่อไปนี้

ภาพที่ 35 ภาพอุปกรณ์และวัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

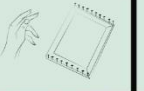

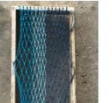
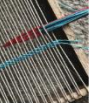
	1	2	3	4	5	6
Technique	Fishing Net Square	Fishing Net Square	Fishing Net Square	Fishing Net Circle	Fishing Net Circle	Fishing Net Circle
Materials						
Tool						
Design						
Pros	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่ยืดง่าย, ไม่สามารถมองไม่เห็นได้ในระยะใกล้	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ทนทานกว่าเส้นอื่น	ไม่หนัก, ขึ้นรูปง่าย, ไม่ยืดง่าย	ยึดรูปได้ดีทั้งด้านบนและด้านข้าง, ขึ้นตามแพทเทิร์นที่ต้องการได้, นิยมมากกับการสวมใส่	ขึ้นรูปทรงเป็นวงกลม, เข้าตัวง่าย, แข็งเ็น	ขึ้นรูปทรงเป็นวงกลม, เข้าตัวง่าย
Cons	ขาดง่าย, พันกันง่าย	พันกันง่าย	ความยืดหยุ่นไม่มาก, วัสดุแข็ง,	ความยืดหยุ่นไม่มาก, วัสดุแข็ง, เบียดกัน, แฉกง่าย	พันกันง่าย, เบียดกัน	พันกันง่าย, เบียดกัน, แฉกง่าย, ฝุ่นง่าย
How to apply	อุปกรณ์ตัดจับเส้นไหม	อุปกรณ์ตัดจับเส้นไหม, อุปกรณ์ทัก	กรรไกร, ไม้เย็บ	เข็ม, กรรไกร	อุปกรณ์ตัดจับเส้นไหม, อุปกรณ์ทัก	แปรงขน

ตารางที่ 3 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 1

	7	8	9	10	11	12
Technique	Fishing Net Circle Crochet Embroidery	Fishing Net Circle Crochet Embroidery	Fishing Net Square Crochet Embroidery	Fishing Net Square Crochet Embroidery	Fishing Net Circle Crochet Embroidery	Fishing Net Ring Crochet
Materials						
Tool						
Design						
Pros	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้ มีความคงทนมากกว่าการถักอื่น แบบที่ 1-6	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้ มีความคงทนมากกว่าการถักอื่น แบบที่ 1-6	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้ มีความคงทนมากกว่าการถักอื่น แบบที่ 1-6	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้ มีความคงทนมากกว่าการถักอื่น แบบที่ 1-6, มีรายละเอียดมากขึ้น	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้ มีความคงทนมากกว่าการถักอื่น แบบที่ 1-6, มีรายละเอียดมากขึ้น	เบา, ยึดทางด้านบนและด้านข้าง, ไม่เบียดกัน, ขึ้นทรงต่างๆได้, ประยุกต์ใช้ได้อย่างสวยงาม
Cons	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)	มีความยืดหยุ่นอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ไม่แข็งเท่าสายไหม)
How to apply	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เข็ม, กรรไกร, ไม้เย็บ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เพอร์นิเจอร์ เป็นต้น

ตารางที่ 4 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 2

	13	14	15	16	17	18
Technique	Fishing Net Square Crochet Embroidery	Fishing Net 3D Crochet Embroidery	Fishing Net Square Weaving	Fishing Net Square Weaving	Fishing Net Square Weaving	Fishing Net Square Weaving
Materials						
Tool						
Design						
Pros	ง่าย, ติดทำกันแนวขอบและแนวตั้ง, ไม่เปียกน้ำ, ซึ่งตรงต่างๆได้มีมิติขึ้นมากขึ้น, มีรายละเอียดมากขึ้น	ง่าย, ติดทำกันแนวขอบและแนวตั้ง, ไม่เปียกน้ำ, ซึ่งตรงต่างๆได้ดี, ประยุกต์ใช้ได้หลายอย่าง	ไม่พันกัน	ไม่พันกัน	ไม่พันกัน, ขึ้นรูปง่าย	ไม่พันกัน, ขึ้นรูปง่าย
Cons	ผิวสัมผัสของวัสดุไม่เหมาะสมกับเด็ก(ไม่ใช่ทำลายผิว)	ผิวสัมผัสของวัสดุไม่เหมาะสมกับเด็ก (ไม่ใช่ทำลายผิว)	ระยะไม่เท่ากัน, เปียกน้ำ	เปียกน้ำ	เปียกน้ำ	ความยืดหยุ่นไม่มาก, เปียกน้ำ
How to apply	งานศิลปะ, เสื้อผ้า, กระเป๋า, โคมไฟ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เสื้อผ้า, กระเป๋า, โคมไฟ, ของตกแต่งบ้าน, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ	งานศิลปะ	งานศิลปะ, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, เสื้อผ้า, กระเป๋า

ตารางที่ 5 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 3

	19	20	21
Technique	Fishing Net Square crochet	Fishing Net Square Embroidery	Fishing Net Ring crochet Embroidery
Materials			
Tool			
Design			
Pros	ไม่พันกัน, ขึ้นรูปง่าย, ยืดหยุ่นไม่มากนัก, ใช้สีสันทันทีหลากหลาย	ไม่พันกัน	ไม่พันกัน, ซึ่งเทคนิคต่างๆด้วยเทคนิคโครเชต์
Cons	เปียกน้ำชุ่มน้ำ	เปียกน้ำชุ่มน้ำ, ไม่ยืดหยุ่น	เปียกน้ำชุ่มน้ำ
How to apply	งานศิลปะ, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น	งานศิลปะ, ของใช้, เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

ตารางที่ 6 ตารางการทดลองการสร้างสรรค์การออกแบบศิลปะสิ่งทอที่ 4

อภิปรายผล

จากการทดลองในการนำเอาภูมิปัญญาการถักอวนมาประยุกต์และพัฒนา กับเทคนิคต่างๆ อาทิเช่น การทอ การถักโครเช การปัก การร้อยลูกปัด มาผสมกับวัสดุที่ได้นำมาทดลองได้แก่ เชือกฝ้าย เชือกลินิน เชือกโพลี เอ็น ค้าย และลูกปัด โดยมีข้อสรุปแยกผลการทดลองดังนี้

การทอ อุปกรณ์ประกอบไปด้วยชุน (อุปกรณ์ในการถักอวน หรือ แห) มาใช้แทน กระสวยทอผ้า และนำไม้มาประกอบเป็นเฟรม ตอกตะปูให้มีระยะห่าง 1 เซนติเมตร กำหนดความยาว ความกว้างตามขนาดที่ต้องการ (เฟรมไม้ใช้แทนที่ทอผ้า) ในขั้นตอนของการทอมีรูปแบบการใช้งานที่ง่าย ไม่ซับซ้อน สะดวกต่อผู้ที่ไม่เคยทอผ้ามาก่อน และเด็กๆสามารถใช้งานได้เป็นอย่างดี ข้อดีมีขนาดเล็ก เหมาะสำหรับการพกพา สามารถสร้างสรรค์และกำหนดลวดลายตามจินตนาการได้ ข้อเสียผลงานอาจไม่คงทนเท่ากับการทอผ้าด้วยกี่ และไม่เหมาะกับการทำผลงานที่มีขนาดใหญ่หลายๆ

การปัก ลงบนชิ้นงานที่ทอเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อเพิ่มมิติของความงามให้กับชิ้นงานการออกแบบสร้างสรรค์สิ่งทอ ข้อเสียของงานปักมือ ต้องระมัดระวังการขาดจากการเกาะเกี่ยวของสิ่งของอื่นๆ และกระบวนการทำความสะอาดที่ต้องอาศัยผู้ชำนาญในการทำทำความสะอาดเป็นพิเศษ

การถัก โครเชต์ เป็นการพัฒนาการนำการถักโครเชต์และการมัดเงื่อนของการถักอวนมาประยุกต์เข้าด้วยกัน นำเอาข้อดีของการถักโครเชต์ที่ทำให้เชือกมีความคงทนต่อการใช้งานที่มากกว่าเทคนิคการถักอวน และลดปัญหาการพันกันของอวนด้วยการถักโครเชต์ และนำเอาคุณสมบัติการยืดหยุ่นของการถักอวนมาใช้ร่วมกับการถักเทค โครเชต์ในครั้งนี้ ด้วยการนำเอาวัสดุที่หลากหลายมาทดลอง ไม่ว่าจะเป็น เชือกฝ้าย เชือกลินิน เอ็น เชือกโพลี โดยเชือกแต่ละชนิดก็ได้ส่งผลต่อการทดลองที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

ลำดับ	วัสดุ	อุ้มน้ำ	น้ำหนัก	ความยืดหยุ่น
1	เชือกฝ้าย	อุ้มน้ำ	หนัก	ยืดหยุ่น
2	เชือกลินิน	อุ้มน้ำ	หนักที่สุด	ยืดหยุ่น
3	เชือกโพลี	ไม่อุ้มน้ำ	เบา	ยืดหยุ่นน้อยที่สุด
4	เอ็น	ไม่อุ้มน้ำ	เบาที่สุด	ยืดหยุ่นที่สุด

ตารางที่ ๗ ตารางสรุปผลการทดลองคุณสมบัติของวัสดุ

จากตารางสรุปผลการทดลองคุณสมบัติของวัสดุ ทำให้ได้สามารถเข้าใจถึงลักษณะการใช้งานของวัสดุแต่ละชนิดที่จะนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะและการพัฒนาเป็นผลงานการออกแบบในขั้นต่อไป

ในส่วนของการย้อมผ้า ในรูปแบบการย้อมร้อนจะทำให้ได้สีที่มีความสด จึงนำรูปแบบการย้อมวิธีนี้มาใช้ในการย้อมผ้ากับเส้นด้ายหนึ่งม้วนที่มีสีเดียว และนำวิธีการย้อมแบบเย็นมาใช้ในการไล่สีของเส้นด้ายหลายสีในหนึ่งม้วน เพื่อให้เกิดความงามของผลงานตามความต้องการของผู้วิจัย นอกจากนี้ น้ำทะเลที่นำมาใช้ลดการตกของสี ซึ่งผลการทดลองช่วยป้องกันการการตกของสีได้ดีกว่าการย้อมด้วยน้ำจืดทั่วไป

โดยรูปแบบการสร้างสรรค์และพัฒนาผลงานการออกแบบสรุปเป็นภาพแผนผังดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 36 ภาพแผนผังconcept design

บทที่ 4

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษากระบวนการการเรียนรู้ภูมิปัญญาการถักอวน ที่ประมงเรือเล็ก บ้านเพ จังหวัดระยอง กับนายจรูญ เข้มกลัด (ลุงรัน) หัวหน้ากลุ่มประมง ได้นำองค์ความรู้ที่ได้ศึกษามาต่อยอดองค์ความรู้ในภูมิปัญญาการถักอวนที่กำลังจะสูญหายไป โดยผลงานศิลปะสิ่งทอที่ได้แรงบันดาลใจจากความงามของท้องทะเลอ่าวไทย บนเกาะและพื้นที่โดยรอบของเกาะเสม็ดจังหวัดระยอง รวมไปถึงเรื่องราววิถีชีวิตของคนและธรรมชาติที่อยู่ด้วยกัน ด้วยการฟังฟังอาศัยในท้องทะเล ด้วยการนำเอาโทนสีฟ้าครามที่เป็นสีน้ำทะเลของอ่าวไทยมาใช้ในผลงานศิลปะ ระดับของสีครามเข้มจนไปถึงสีฟ้าอ่อนที่ใช้ในผลงานศิลปะแสดงให้เห็นถึงความลึกของน้ำทะเล ซึ่งเมื่อมีความลึกที่มากขึ้นจะมีความเข้มมากขึ้น (ในพื้นที่อันดามันสีน้ำทะเลจะเป็นสีฟ้าอมเขียวหรืออีกชื่อคือสีเวอร์นินเดียน)

ภาพที่ 37 การจัดการแสดงผลงานศิลปะสิ่งทอที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน

ผลงานศิลปะสิ่งทอชิ้นนี้ชื่อว่า **“Thelassophile”** แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ เรื่องราวของวิถีชาวประมง กับ ท้องทะเล ที่นำเอาวนหาปลาไปใช้ในการจับสัตว์น้ำดำ เพื่อดำรงเลี้ยงชีพเลี้ยงคนในครอบครัวจนไปถึงคนไทยทุกคน โดยเปรียบดาข่ายเป็นชาวประมง ที่ต้องฝ่าฟันคลื่น ลม พายุ แดด ฝน ฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ เรียนรู้ธรรมชาติ อาจจะทำให้วนนั้นมีรอยขาดบ้าง บางส่วนก็สามารถซ่อมแซมรอยขาดได้ก็เหมือนกับการพบปัญหาแล้วสามารถแก้ไขได้ และบางส่วนยังมีร่องรอยปัญหาต่างๆ ที่ทิ้งรอยขาดนั้นไว้ ยังมีชีวิตของคนไทยที่เกาะติดกับชาวประมงเสมือนเชือกที่มัดห้อยในผลงานที่อาศัยโครงสร้างเพื่อเกาะอยู่ได้ แต่ไม่ว่าอย่างไรศิลปะชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงความอดทนของการสร้างสร้งงานจากจุดเล็กที่ไม่ย่อท้อของชาวเลจนอาชีพที่เลี้ยงปากท้องของคนชุมชนและคนในชาติได้

ภาพที่ 38 งานศิลปะสิ่งทอ “Thelassophile” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน

ผลงานศิลปะชิ้นที่สองชื่อ “ศิลปะชาวเล” แสดงถึงความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์ผลงานที่รู้สึกต่อภูมิปัญญาการถักอวนที่กำลังจะเลือนหายไปกับแนวความคิดที่เปลี่ยนไปของชาวประมงรุ่นใหม่ที่มีความคิดที่ไม่ต้องการสืบทอดการถักอวน ด้วยการใช้วิธีการชื้ออวนสำเร็จมาใช้แทนการถักเอง เนื่องจากการถักอวนใช้เวลานานในการทำ และอีกเหตุผลคืออวนเป็นเครื่องมือฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จึงทำให้กลุ่มชาวเลรุ่นใหม่ไม่มีความสนใจที่จะสืบสานต่อ มีความเลือนลางหายไปแสดงในผลงานศิลปะที่ใช้การทอเพื่อบดบังการถักอวนเอาไว้และการรอยลูกปัดในผลงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงกลุ่มชาวประมงรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับการผูกพันกับภูมิปัญญา

ภาพที่ 39 งานศิลปะสิ่งทอ “ศิลปะชาวเล” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน

ผลงานศิลปะสิ่งทอชิ้นสุดท้ายชื่อว่า “Koh Samed in love” ผู้สร้างสรรค์ผลงานมีความรู้สึกต่อเกาะเสม็ดว่าเป็นดินแดนแห่งรักที่ไร้พรมแดน ดังกับวรรณกรรมที่สุนทรภู่ได้กวีไว้ใน

เรื่องพระอภัยมณี ที่ได้แรงบันดาลใจที่ผ่านเกาะเสม็ดและตั้งชื่อเกาะแห่งนี้ในเรื่องว่า เกาะแก้วพิสดาล ที่คนตกหลุมรักนางเงือก ยักษ์ตกหลุมรักคน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันผู้คนหลายล้านคนได้มาเที่ยวเกาะเล็กๆแห่งนี้ บางคนมาเพื่อตามหาความรัก บางคนมาเพื่อทำให้ความรักนั้นดีสวยมากยิ่งขึ้น บางคนก็มาเพื่อลิ้มความรักที่เสิร์ฟหอมอง ด้วยการมาชื่นชมความงามของธรรมชาติที่เกาะเสม็ด ซึ่งผู้สร้างสรรค์ศิลปะได้ถ่ายทอดเป็นความงามของการอยู่ร่วมกันของสิ่งต่างๆที่รังสรรค์ด้วยการทอที่ปราณีตเหมือนการอยู่ด้วยกันอย่างลงตัวในธรรมชาติที่สวยงามบนเกาะแห่งนี้

ภาพที่ 40 งานศิลปะสิ่งทอ “Koh Samed in love” ที่ได้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาการถักอวน

ผลงานศิลปะสิ่งทอเหล่านี้ แสดงออกถึงการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาการถักอวน วิถีชีวิตของคนและธรรมชาติ ตลอดจนความรู้สึกที่ประทับใจถึงความงามในธรรมชาติที่เกาะเสม็ด ผ่านแง่มุม ประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ที่ได้ลงไปเรียนรู้ศึกษาในพื้นที่เกาะเสม็ด และหวังไว้ว่าผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นเหล่านี้ จะเป็นกระบอกเสียงเล็กที่ทำให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ได้ตระหนักถึงการสืบถอด รักษา ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนรักในธรรมชาติ โลกใบนี้ไม่ได้สร้างมาเพื่อมนุษย์เพียงเผ่าพันธุ์เดียวแต่สร้างขึ้นเพื่อให้สิ่งมีชีวิตทุกชนิดได้อยู่อาศัยร่วมกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่กำลังจะเลือนหายไป ถักทอเป็นผลงานศิลปะสิ่งทอที่ประยุกต์ต่อยอดจากภูมิปัญญาการถักทอที่ได้เล่าเรื่องถึงความประทับใจในความงามของธรรมชาติท้องทะเลที่สวยงามกับการอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติของคนในชุมชน วิถีชีวิตของคนกับน้ำเค็ม แหล่งอาหารที่ใหญ่ของคนในชุมชนและจังหวัด พื้นที่ที่คนนั้นพื้นที่ถือว่าเป็นบ้านของทุกคนและสัตว์

กลุ่มประมงเรือเล็ก ที่มีหัวหน้าประมงคือ ลุงรัน ผู้ชำนาญการอยู่ร่วมกับทะเลเป็นเวลากว่า 40 ปี ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ทางอาชีพมุมมองแนวคิด การใช้ชีวิตที่สอนให้แก่ผู้วิจัย คำพูดที่ว่า “แต่ก่อนลุงก็กังวลนะว่าการถักทอจะหายไป แต่กลับเป็นเรื่องที่ดีที่คนมาเรียนรู้สืบทอดเป็นนักออกแบบ ที่เอาองค์ความรู้ไปใช้ในเรื่องสร้างสรรค์ความงาม ที่ไม่ใช่แค่เครื่องมือเครื่องมือของชาวประมง แต่เป็นผลงานศิลปะที่เล่าถึงความงามในบ้านเกิด” ตัวผู้วิจัยมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เข้าไปเรียนรู้ต่อยอดสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสิ่งทอ บทเพลงที่ชาวระยองต้องเคยได้ยิน คือเพลงระยอง มีเนื้อหาที่ประทับใจว่า “อยู่ระยอง ต้องรักระยอง เกิดระยองต้องรักระยอง” ตัวผู้วิจัยเป็นคนระยองโดยกำเนิดเกิดและโตที่นี่ แต่ก็เคยเป็นคนที่ไม่หลงรักชอบท่องเที่ยวในท้องทะเลที่อื่นหลงใหลตื่นตาในการศึกษาความรู้จากถิ่นฐานอื่น กลับมองข้ามความงามในบ้านเกิดและความรู้ที่กำลังจะหายไป ต้องขอบคุณอาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ ที่แนะนำให้ตัวผู้วิจัยได้กลับมาลงพื้นที่ศึกษาในบ้านเกิดของตน ขอขอบพระคุณลุงรันและครอบครัวที่ให้ความรู้ ดูแล จนผู้วิจัยได้สร้างผลงานศิลปะออกมาได้อย่างสมบูรณ์ และเกิดสำนึกรักในบ้านเกิด

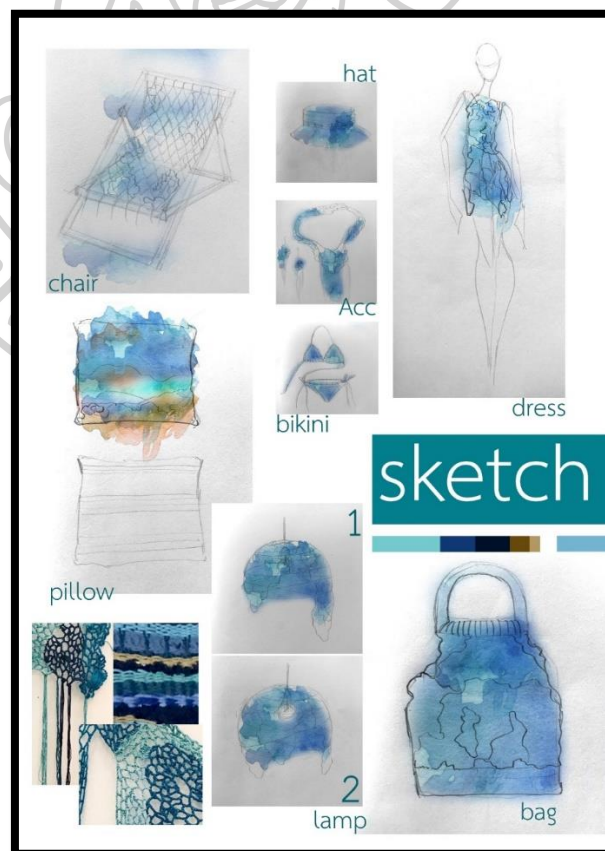
ถึงแม้ภูมิปัญญาเหล่านี้จะกำลังเลือนหายไปจากกลุ่มประมงในท้องถิ่น ที่ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือทำลายล้างนั้น จากมุมมองของผู้วิจัยภูมิปัญญาการถักทอนี้เป็นเสมือนองค์ความรู้การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสิ่งทอที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดความงาม พัฒนาเป็นผลงานการออกแบบของตกแต่ง ของใช้ และเครื่องแต่งกาย นอกจากนี้ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาต่อยอดกระบวนการเรียนรู้ต่างๆได้ และสามารถศึกษาส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้คือเรื่องคุณภาพของสี

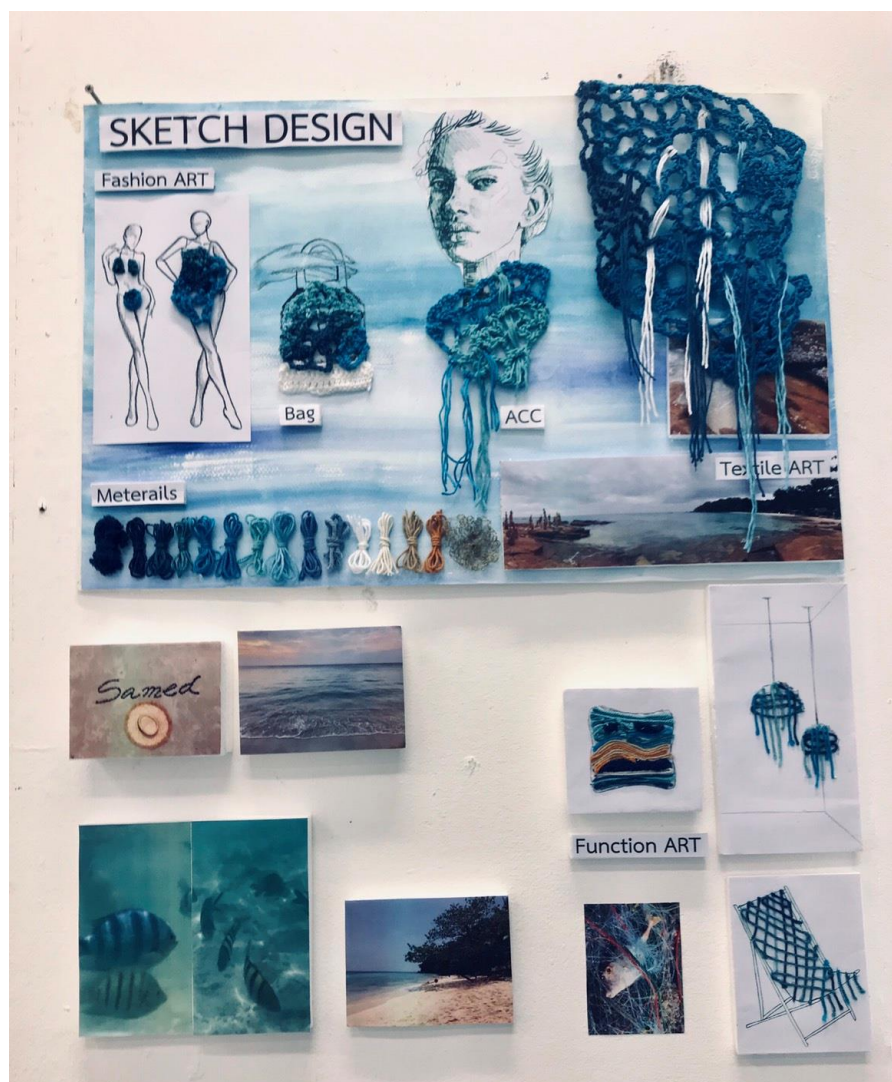
ข้อ ๒ ความคงทนในการใช้งานได้ (ซึ่งความงามตามธรรมชาติของพื้นที่ในชุมชนคือการเปลี่ยนแปลงของสีในข้าวของเครื่องใช้ การเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางธรรมชาติตามช่วงเวลา ซึ่งถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจอีกเรื่องในพื้นที่)

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลงานการออกแบบคอลเล็กชันนี้ชื่อว่า “Samed’s Lifestyle” เป็นการศึกษากลุ่มผู้คนที่ไปท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ด และผู้ที่อาศัยอยู่ที่นั่นว่ามีสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตบ้าง แบ่งเป็นสองประเภท คือ ของใช้และของตกแต่ง (เก้าอี้นั่งชายหาด หมอน และโคมไฟ) เครื่องแต่งกาย (หมวกกันแดด ชุดคลุมชายหาด ชุดว่ายน้ำ กระเป๋าและเครื่องประดับ) ด้วยรูปทรงของผลงานได้แรงบันดาลใจมาจากความงามของธรรมชาติ กับการนำเอาเทคนิคที่ได้เรียนรู้และพัฒนาต่อมาจากภูมิปัญญาการถักอวน มาใช้ในการออกแบบ

ภาพที่ 41 ภาพร่างผลงานการออกแบบ

ภาพที่ 42 บอร์ดแสดงผลงานการออกแบบในรูปแบบ 2 มิติ

5.2.1. ของใช้และของตกแต่ง

5.2.1.1. เก้าอี้ชายหาด

รูปทรง จากการพบเห็นเก้าอี้นั่งชายหาดโดยทั่วไปบนเกาะเสม็ด โดยนักท่องเที่ยวจะต้องจ่ายค่าเช่าเก้าอี้ในทุกชายหาด จึงทำให้ผู้ออกแบบริเริ่มที่จะออกแบบเก้าอี้ชายหาดที่มีความสะดวกสบายและต่อยอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความงาม สีนํ้าเงินครามนํ้าทะเลของอ่าวไทยที่ไล่สีของความเข้มข้นไปถึงสีขาว ที่แสดงถึงความลึกของนํ้าทะเลจนถึงฟองคลื่นสีขาวที่มีความงามของการไล่โทนสีใน ธรรมชาติลงสู่ผลงานการออกแบบ

การใช้งาน โดยออกแบบให้เก้าอี้มีขนาดใหญ่กว่าเก้าอี้ชายหาดทั่วไปเพื่อให้ เหมาะสมกับสรีระของชาวยุโรป (เนื่องจากมีกลุ่มชาวยุโรปมาท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ดเป็น จำนวนมาก) โดยสามารถปรับระดับได้ 3 ระดับ เหมาะสำหรับการนั่งพักผ่อน การอ่าน หนังสือ ตลอดจนการอาบแดด และช่องว่างของตาอวนทำให้ทรายไม่เกาะติด ทำความ สะอาดได้ง่าย

ภาพที่ 43 ผลงานออกแบบเก้าอี้ชายหาด

5.2.1.2. หมอนอิง

รูปทรง หมอนอิงขนาดเล็กตามมาตรฐานทั่วไป ด้วยรูปทรงสี่เหลี่ยมเหมือนกับกรอบรูปที่ใส่ภาพเขียนไว้

ความงาม นำความงามจากความประทับใจในบรรยากาศที่หาดทับทิม บนเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ที่มีใจคนหันขวับขวานกับชาวหาดสีขาว ท้องทะเลสีคราม ผ่านเทคนิคการทอผ้าด้วยขุ่น ผสมกับเทคนิคการถักโครเชต์และการถักอวน เพื่อเล่าถึงความงามที่ประทับใจในพื้นที่ ผ่านองค์ความรู้ที่กำลังจะเลือนหายไป

การใช้งาน เหมาะต่อการพกพาและเหมาะสมกับการใช้งาน

ภาพที่ 44 ผลงานออกแบบหมอนอิงชายหาด

5.2.1.3. โคมไฟ

รูปทรง แเมงกระพุน ที่สามารถพบได้ในธรรมชาติทั้งในเวลากลางวันและกลาง นอกจากนี้ที่บริเวณหาดทรายแก้ว มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงแรมที่ประดับตกแต่งด้วย โคมไฟแเมงกระพุนที่ให้สีสันที่สวยงามในช่วงเวลาค่ำคืน ตลอดจนมีเมนูอาหารที่มี ส่วนประกอบของแเมงกระพุน และเครื่องดื่มนำเอาสีสันและลักษณะของแเมงกระพุน มาสร้างความน่าสนใจให้กับนักท่องเที่ยว

ความงาม การนำเอาโครงสร้างความงามของแเมงกระพุนที่ร้อยเรียงด้วยเทคนิค ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นของใช้และของตกแต่งในพื้นที่ ด้วยลักษณะไสของ แเมงกระพุนที่กลมกลืนไปกับสีครามของน้ำทะเล ผู้ออกแบบจึงดึงสีสันในธรรมชาติของ น้ำทะเลมาใช้ในการออกแบบ ซึ่งสามารถให้ความงามในการตกแต่งสถานที่ทั้งในเวลา กลางวันและกลางคืน เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้คนได้เข้าใจถึงธรรมชาติและเรื่องราวของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การใช้งาน ใช้ประดับตกแต่งให้สถานที่เกิดความงามในช่วงเวลากลาง และให้ แสงสว่างในเวลากลางคืน การดูแลรักษาสามารถทำความสะอาดได้ด้วยการซักกับ ผงซักฟอกทั่วไปในอุณหภูมิน้ำปกติ

ภาพที่ 45 ผลงานออกแบบโคมไฟ

5.2.1.4. แจกกัน

รูปทรง แจกกันเป็นการนำเอาขวดน้ำที่พบในถังขยะที่เกาะเสม็ดสร้างมูลค่าด้วยความงามทางภูมิปัญญา (เนื่องจากบนเกาะเสม็ดมีโครงกราไม่ใช่ถุงพลาสติกบนเกาะ และช่วยกันแยกขยะเพื่อรักษาความสะอาด ในพื้นที่ธรรมชาติไม่สามารถนำพลาสติกเข้าไปได้)

ความงาม ที่ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวของคลื่นจนเกิดฟอง และความสงบนิ่งของน้ำทะเลที่ตกแต่งพื้นผิวแจกกัน โดยรอบ

การใช้งาน ใช้ในการจัดดอกไม้ ปลุกพืชน้ำ ตกแต่งบรรยากาศภายในพื้นที่ต่างๆ

ภาพที่ 46 ผลงานออกแบบแจกกัน

5.2.2. เครื่องแต่งกาย

5.2.2.1. ชุดคลุมว่ายน้ำ

รูปทรง ได้แรงบันดาลใจที่ได้เข้าไปเรียนรู้ภูมิปัญญาการถักอวน ในกลุ่มประมงเรือเล็ก บ้านเพ จังหวัดระยอง ขณะที่กำลังนำเอาอวนไปแคว้นกับคนเพื่อทำความสะอาดและม้วนเก็บ ทำให้ได้เห็นขณะที่อวนพาดอยู่บนตัวของผู้ออกแบบ ซึ่งเกิดความงามที่ประทับใจ จึงนำเอาสร้างสรรค์เป็นผลงานการออกแบบชิ้นนี้

ความงาม นำความงามของผืนอวนมาออกแบบเป็นเครื่องแต่งกาย ด้วยเทคนิคที่ยึดเกาะด้วยกระบวนการมัด สีเส้นจากท้องทะเลที่ทอดยาวไปสุดสายตา

การใช้งาน สามารถสวมใส่เพื่อเป็นชุดคลุมว่ายน้ำ หรือในยาค้ำคั้น

5.2.2.2. ชุดว่ายน้ำ

รูปทรง กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวต้องมาทำคือการเล่นน้ำ ว่ายน้ำ ดังนั้นชุดว่ายน้ำจึงเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ไม่ได้ที่คือนำมาคือชุดว่ายน้ำ หนึ่งภาพถ่ายที่เป็นที่นิยมบนเกาะแห่งนี้คือการถ่ายภาพคู่กับวิวสวยๆบนเกาะเสม็ดในชุดว่ายน้ำ

ความงาม ด้วยการตัดทอนรูปทรงและสีเส้นในธรรมชาติ ผ่านเทคนิคการถักโครเชต์

การใช้งาน โดยรูปทรงของชุดว่ายน้ำ เป็นแบบ 2 ชิ้น มีขนาดที่ปรับตามรูปร่างของผู้สวมใส่ได้ ด้วยการนำเอาภูมิปัญญาการถักอวน การมัดของชาวประมงมาประยุกต์ใช้ในรูปแบบของการใช้งาน รองรับขนาด S M และ L

5.2.2.3. สร้อยคอ

รูปทรง จากความเชื่อและความศรัทธาของการสวมใส่พระ เครื่องรางของขลัง ที่นำมาจากธรรมชาติ ตามความเชื่อของคนในพื้นที่ เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบเป็นความเชื่อที่นำเอาองค์ความรู้การถักอวนที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน มาบูชา ห้อยคอ

ความงาม ในการออกแบบสร้อยสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใส่ได้หลากหลายแบบตามความต้องการของผู้ใช้งาน มีการนำเอาเทคนิคความงามจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการออกแบบ

การใช้งาน สามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใส่และการใช้
งานได้ตามความต้องการของผู้สวมใส่

ภาพที่ 47 ผลงานออกแบบเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ

5.2.2.4. กระเป๋า

รูปทรง การออกแบบกระเป๋าเกิดจากการสังเกตของผู้ออกแบบที่มีต่อนักท่องเที่ยว
และคนในพื้นที่ ไม่ว่าจะใครๆก็ต้องพกข้าวของเครื่องใช้ที่สำคัญไปในพื้นที่ชายหาด กระเป๋าจึง
เป็นสิ่งที่สำคัญที่เก็บของใช้ส่วนตัวต่างๆเอาไว้ ขนาดA4 (ที่มีขนาดไม่เล็กไม่ใหญ่จนเกินไป
ในการพกพา)

ความงาม สี สันของท้องทะเลตัดกับความงามของพื้นที่ชายหาดขาวละเอียด นำเอา
ความงามเหล่านี้มาลงสู่การออกแบบกระเป๋า

การใช้งาน ใช้ใส่ของใช้ต่างๆ

ภาพที่ 48 ผลงานออกแบบกระเป๋า

ภาพถ่ายจากการสอบจบ ที่หอศิลป์ ตึกศิลป์3 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์
วันจันทร์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ร่วมกับคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 49 ผู้สร้างสรรค์ผลงานกับผลงานการออกแบบ

ภาพที่ 50 คณะกรรมการและผู้สร้างสรรค์ผลงานออกแบบ

5.3 สรุป

จากการศึกษาเทคนิคการถักอวน เพื่อเป็นแนวทางการสร้างสรรค์งานศิลปะสิ่งทอ วัฒนาการวัสดุต่างๆของงานถักทอ เพื่อนำไปใช้งานให้เกิดความงาม และออกแบบสร้างสรรค์ ศิลปะสิ่งทอ จากการศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน ด้วยกระบวนการรูปแบบการทดลองที่ผสมผสาน เทคนิคต่างๆร่วมกับภูมิปัญญาการถักอวน ได้แก่ การทอผ้า การปักผ้า การถักโครเชต์ และการ ร้อยลูกปัด

เทคนิคที่ศึกษาทดลองสามารถตอบปัญหาการศึกษาตามสมมุติที่ตั้งเอาไว้ได้ เป็นรูปแบบ การทดลองที่ทำให้เกิดองค์ความรู้รูปแบบใหม่เกิดขึ้น ด้วยการนำเอาชุด อุปกรณ์ในการถักอวนมา ใช้แทนกระสวยในการทอผ้า ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้การทอผ้าที่ง่ายมากขึ้น ประหยัดในค่า อุปกรณ์ในการทอผ้า เหมาะแก่การพกพา ซึ่งข้อเสียคือไม่สามารถสร้างสรรค์งานที่นำไปใช้งานด้าน คงทน และผลงานที่มีขนาดใหญ่ ในส่วนของเทคนิคการปักลงบนชิ้นงานในด้านคุณสมบัติความ คงทนน้อย และไม่เหมาะสมต่อการใช้งานมากนัก ซึ่งขาดต่อการเก็บรักษาและดูแลในอนาคต ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงไม่ได้นำเอาเทคนิคนี้มาสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบ

เทคนิคการถักโครเชต์และการร้อยลูกปัดมาใช้ร่วมกับภูมิปัญญาการถักอวน ช่วยให้ผลงาน ไม่พันกัน มีความคงทนมากขึ้น เมื่อร่วมกับกรรมวิธีการมัดของการอวน และวัสดุที่ใช้ในการ สร้างสรรค์ผลงานมีความยืดหยุ่น จึงทำให้ผลงานในการออกแบบในครั้งนี้ เป็นการประยุกต์และ พัฒนาภูมิปัญญาการถักอวน ที่เล่าเรื่องราวความงามผ่านโครงสร้างที่ได้จากความประทับใจของผู้ ศึกษาที่ได้ลงพื้นที่เข้าไปศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการถักอวน การทำปะมง ที่ประมงเรือ เล็กบ้านเพ เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยผู้ศึกษาเห็นถึงความงามในธรรมชาติ และเรื่องราวของการ อยู่ร่วมกับธรรมชาติของคนในพื้นที่ สร้างสรรค์เป็นผลงานการออกแบบศิลปะสิ่งทอที่สามารถ นำเอาไปใช้ในการตกแต่งบ้าน โคมไฟ ตลอดจนเป็นเครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย

แบบสัมภาษณ์การวิจัย
เรื่อง อุปกรณ์เครื่องมือในการทำประมง และวิถีชีวิตของชาวประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด
ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์ทราบถึงข้อมูลอุปกรณ์ในการทำประมง วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ตลอดจนเรียนรู้ภูมิปัญญาการถักอวน เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะสิ่งทอและออกแบบเป็นผลงานออกแบบ
  2. แบบสัมภาษณ์นี้เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยด้านวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ซึ่งผลการวิจัยจะบรรลุผลได้ดีตามวัตถุประสงค์เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการอนุเคราะห์ของท่านผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นจริง และถูกต้อง มากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ครั้งนี้
-

ศิริรัตน์ ใจตั้ง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาศิลปะการออกแบบ

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - นามสกุล .....

อายุ .....

ระดับการศึกษา .....

ตำแหน่งบริหาร .....

ประสบการณ์ในการทำงาน .....

สถานที่ทำงาน .....

ตำบล ..... อำเภอ ..... จังหวัด.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์ .....

วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์ .....

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....

จบการสัมภาษณ์เวลา.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาการถักอวน และอุปกรณ์ในการจับสัตว์น้ำ ในประเด็นต่อไปนี้

1. อวนคืออะไร

.....

.....

.....

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำในประมงเรือเล็ก เกาะเสมีด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. อวนมีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

4. ในอดีตถึงปัจจุบันมีความแตกต่างในเรื่องการสืบทอดภูมิปัญญาการถักอวนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

5. ความแตกต่างระหว่างอวนที่นี้กับที่อื่นต่างกับตรงหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. มีความคิดอย่างไรเมื่อภูมิปัญญานี้จะสูญหายไปหรือไม่ซ้ำ ในพื้นที่ประมงเรือเล็กเกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

.....

.....

.....

7. มีหนทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการถักอวนอย่างไร

.....

.....

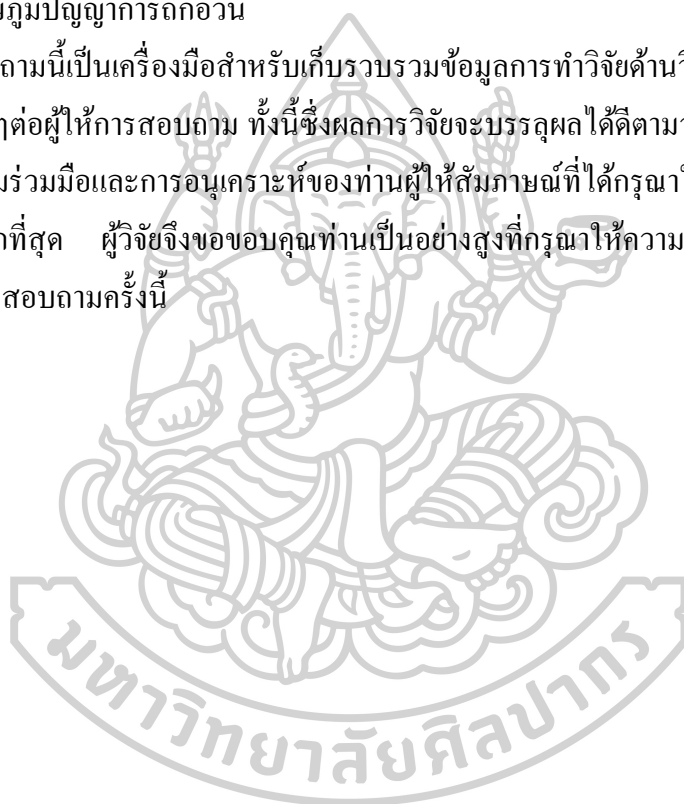
.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง สาเหตุของการไม่สืบทอดและสืบทอดภูมิปัญญาการถักอวน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่ม รองประธาน และสมาชิกในกลุ่มประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง โดยมีวัตถุประสงค์ทราบถึงข้อมูลการเกี่ยวกับสาเหตุการไม่อนุรักษ์ภูมิปัญญาการถักอวน
2. แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยด้านวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆต่อผู้ให้การสอบถาม ทั้งนี้ซึ่งผลการวิจัยจะบรรลุผลได้ดีตามวัตถุประสงค์เพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือและการอนุเคราะห์ของท่านผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นจริง และถูกต้อง มากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการสอบถามครั้งนี้

ศิริรัตน์ ใจตั้ง

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศิลปการออกแบบ
คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คำถาม

1. ชื่อ-นามสกุล (ตำแหน่งในกลุ่มประมงเรือเล็ก)

.....

2. มีความสนใจที่จะสืบถอดภูมิปัญญาการถักอวนหรือไม่

.....

.....

.....

3. ทำไมไม่สนใจศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน

.....

.....

.....

.....

.....

4. ทำไมสนใจศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตารางสรุปผลการตอบแบบสอบถาม

ชื่อ-นามสกุล (ตำแหน่ง)	1.มีความสนใจที่จะสืบถอดภูมิปัญญาการถักอวนหรือไม่		2.ทำไมไม่สนใจศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน		3.ทำไมสนใจศึกษาภูมิปัญญาการถักอวน		
	มีความสนใจ	ไม่มีความสนใจ	ไม่มีเวลา	หาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไปมีราคาถูก	เป็นการสืบทอดภูมิปัญญา	ทำในช่วงเวลาว่างหน้ามรสุม	หารายได้พิเศษในการซ่อมอวนที่ขาด
1. นายจรัญ เข้มกลัด (ประธาน)	/				/		
2. นายจินดา เรืองศรี (รองประธาน)		/	/	/			
3. นายอนันต์ ใจตั้ง (รองประธาน)		/	/				
4. นายสมพร บุระพา (ที่ปรึกษา)		/		/			
5. นายนิติ ใจตั้ง (ที่ปรึกษา)	ไม่สามารถให้ตอบแบบสอบถามได้เนื่องจากรักษาตัวที่โรงพยาบาล						
6. นายสเถียร ถานูรี (กรรมการ)		/	/	/			
7. นายเพชร ทองสุข (กรรมการ)		/	/				
8. นายก้อน สิ้นนอก (กรรมการ)		/	/				
9. นางสาวทองหล่อ พันธุ์ (กรรมการ)		/		/			

ชื่อ-นามสกุล (ตำแหน่ง)	1.มีความสนใจ ที่จะสืบถอดภูมิ ปัญญาการถัก อวนหรือไม่		2.ทำไมไม่สนใจ ศึกษาภูมิปัญญาการ ถักอวน		3.ทำไมสนใจศึกษาภูมิปัญญาการ ถักอวน		
	มี ความ สนใจ	ไม่มี ความ สนใจ	ไม่มี เวลา	หาซื้อได้ ตามร้านค้า ทั่วไปมีราคา ถูก	เป็นการ สืบ ทอดภูมิ ปัญญา	ทำ ในช่วง เวลาว่าง หน้า มรสุม	หารายได้ พิเศษใน การซ่อม อวนที่ขาด
10. นายชาญ ปิ่นแก้ว (กรรมการ)		/	/				
11. นายฉลวย บุตรดาไส (กรรมการ)	/				/	/	/
12. น.ส.สายพิน นาคกนก (กรรมการ)		/	/	/			
13. น.ส.วิวิสา จาระนัย (กรรมการ)		/	/	/			
14. น.ส.ชุตินา ปิ่นแก้ว		/					
15. นายจรวาย ทับทิมสุข		/					
16. นายสุชาติ สิทธิเสรี		/					
17. นายพิชิต จิราช		/					
18. นายเชาว์ สิทธิเสรี	/				/	/	/
19. นายบัญญัติ มะริค		/	/				
20. น.ส.สุจิตรา ชูเชิด		/	/				
21. นายพุฒิ คำตรง		/		/			
22. นางสมหวัง ใจตั้ง		/		/			
23. นายปิยะพงษ์ ถานบุรี		/		/			
24. นายนัด เมืองอินทร์		/		/			
25. นายสมใจ จำปาทอง		/		/			
26. นายชูชาติ ปิ่นแก้ว		/		/			
27. นายอัมพร ฉายแสง		/		/			

โดยสรุปผลจากตารางดังนี้

จำนวนผู้สนใจ 3 ท่าน	11%
เหตุผลเพื่อเป็นการสืบทอดภูมิปัญญา 3 ท่าน	11%
เหตุผลเพื่อทำในช่วงเวลาว่างหน้ามรสุม 3 ท่าน	11%
เหตุผลเพื่อหารายได้พิเศษในการซ่อมอวนที่ขาด 2 ท่าน	7%
จำนวนไม่มีความสนใจ 23 ท่าน	85%
เหตุผลเพราะไม่มีเวลา 10 ท่าน	37%
เหตุผลเพราะหาซื้อได้ตามร้านค้าทั่วไปมีราคาถูก 14 ท่าน	52%
ผู้ที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถาม 1 ท่าน	4%

จากการสอบถามทำให้ทราบถึงเหตุผลของการสืบทอดภูมิปัญญาการถักอวนในกลุ่มเรือเล็ก เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง ว่ามีจำนวนผู้ที่สืบทอดภูมิปัญญาการถักอวน 3 ท่านด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นอนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาการถักอวน ถักอวนเพราะช่วงฤดูมรสุมไม่สามารถออกไปหาปลาได้ และเพื่อหารายได้พิเศษในการซ่อมอวน และผู้ที่ไม่มีความสนใจจำนวน 23 ท่านด้วยเหตุที่ว่า อวนสำเร็จหาซื้อง่ายไม่จำเป็นต้องเสียเวลาถักอวนด้วยตนเองจึงไม่มีความสนใจที่จะศึกษาและสืบทอด (ผู้ที่ไม่ได้ทำแบบสอบถาม 1 ท่านเพราะว่าได้รับอุบัติเหตุต้องทำการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเป็นเวลาหลายเดือน)

แบบสำรวจ

เรื่อง วัสดุที่ใช้ในการถักอวน (พื้นที่ประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด บ้านเพ จังหวัดระยอง)

คำชี้แจง

เดินสำรวจรอบบริเวณพื้นที่ประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด บ้านเพ จังหวัดระยอง และรอบข้าง ในระยะ 500 เมตร เพื่อทราบถึงวัสดุที่ใช้ในการถักอวน และเก็บตัวอย่างวัสดุเพื่อนำมาสร้างสรรค์ ศิลปะสิ่งทอ

อุปกรณ์

1. กรรไกร
2. ถุงใส่วัสดุ
3. บอร์ด
4. เทปกาว

ขั้นตอนในการศึกษา

1. เดินสำรวจในพื้นที่และรอบพื้นที่ และเก็บวัสดุเชือก เศษอวนต่างๆ
2. ขอตัดอวนที่ไม่ได้ใช้แล้ว มารวบรวมเพื่อศึกษาชนิดเชือกต่อไป

สรุป

ด้วยการจัดทำบอร์ดวัสดุ จากนั้นนำมาทดลองและพัฒนาเป็นศิลปะสิ่งทอ (นำเสนอเป็น ภาพและตารางในการทดลองวัสดุและเทคนิคในบทที่3)

แบบสำรวจ

เรื่อง Inspiration & Color mood (พื้นที่ประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด บ้านเพ จังหวัดระยอง)

คำชี้แจง

เดินสำรวจรอบบริเวณพื้นที่ประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด บ้านเพ จังหวัดระยอง และรอบข้าง ในระยะ 500 เมตร และดำน้ำสำรวจพื้นที่จับสัตว์น้ำกับพื้นที่อนุรักษ์สัตว์น้ำ โดยบันทึกภาพสิ่งต่างๆ เพื่อนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะสิ่งทอ

อุปกรณ์

1. โทรศัพท์มือถือ (ใช้ในการถ่ายภาพบนบก)
2. กล้อง Gopro 6 (ใช้ถ่ายภาพใต้น้ำ)

ขั้นตอนในการศึกษา

1. เดินถ่ายภาพพื้นที่ประมงเรือเล็ก และพื้นที่โอบรอบข้างเคียงในระยะ 500 เมตร
2. ดำน้ำในพื้นที่จับสัตว์น้ำกับชาวประมงเรือเล็ก (ขณะที่ไปกู้ฉนวน)
3. ดำน้ำในพื้นที่อนุรักษ์สัตว์น้ำ

สรุป

นำภาพถ่ายทั้งหมดมาจัดเรียงเพื่อเป็นแรงบันดาลใจและกลุ่มตัวอย่างของสีสันทันในพื้นที่มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสิ่งทอ

แบบสำรวจ

เรื่อง Target Group (พื้นที่ประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด บ้านเพ จังหวัดระยอง)

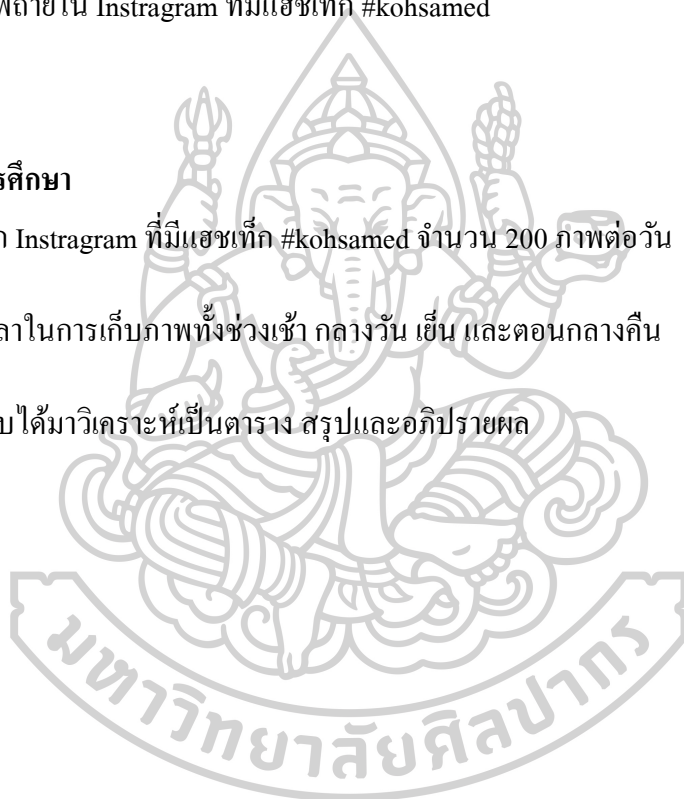

คำชี้แจง

เพื่อทราบถึงวิถีชีวิตของนักท่องเที่ยวที่มาเกาะเสม็ด ว่ามีความสนใจที่จะทำกิจกรรมอะไร มีการกินใช้บริโภคในด้านใดบ้าง เพื่อนำเอาข้อมูลไปใช้ในการออกแบบผลงานต่อไป โดยการสำรวจจากภาพถ่ายใน Instragram ที่มีแฮชแท็ก #kohsamed

ขั้นตอนในการศึกษา

1. เก็บภาพจาก Instragram ที่มีแฮชแท็ก #kohsamed จำนวน 200 ภาพต่อวัน โดยสุ่มช่วงเวลาในการเก็บภาพทั้งช่วงเช้า กลางวัน เย็น และตอนกลางคืน
2. นำภาพที่เก็บได้มาวิเคราะห์เป็นตาราง สรุปและอภิปรายผล

ตารางสรุปผลการสำรวจ ในช่วงเวลาที่สำรวจคือ วันที่ 10-17 เมษายน 2561

วันที่สำรวจ และ ช่วงเวลา	กิจกรรม (จำนวน 200 ท่าน/วัน)								
	อาบ แดด	ดำน้ำ/ ว่ายน้ำ	parasail	อาหาร	ปาร์ตี้	ดูวง กระบอง ไฟ	ถ่ายภาพ อาทิตย์ ขึ้น/ ตก และ วิว	พาย เรือคายัก	ไปวัด
10 เม.ย. 61 09:00น.	59	104	-	13	-	-	21	3	-
11 เม.ย. 61 12:00น.	48	86	1	8	1	2	51	-	3
12 เม.ย. 61 18:00น.	37	77	-	5	-	-	75	4	2
13 เม.ย. 61 21:00น.	39	45	-	11	45	19	32	1	8
14 เม.ย. 61 09:00น.	44	31	3	12	40	4	55	-	11
15 เม.ย. 61 12:00น.	21	43	2	19	11	3	91	5	5
16 เม.ย. 61 18:00น.	55	46	1	14	-	-	73	9	2
17 เม.ย. 61 21:00น.	37	57	-	24	13	16	51	2	-
รวม	340	489	7	106	110	44	449	24	31

โดยสรุปผลจากตารางดังนี้

ค่าน้ำ / ว่ายน้	30.56%
ถ่ายภาพอาทิตย์ขึ้น/ ตก และ วิว	28.06%
อาบแดด	21.25%
ปาร์ตี้	6.88%
อาหาร	6.63%
คูควงกระบองไฟ	2.75%
ไปวัด	1.93%
พายเรือคายัก	1.50%
Parasail	0.44%

จากตารางแสดงให้เห็นถึงกิจกรรมต่างๆที่นักท่องเที่ยวทำบนเกาะเสม็ด ได้แก่ การอาบแดด เล่นน้ำ ว่ายน้ ค่าน้ำ พายเรือ ทานอาหารทะเล ไปวัด ชมวิว ปาร์ตี้ คูควงกระบองไฟ โดยที่ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาพัฒนาเป็นผลงานการออกแบบที่เหมาะสมต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมต่างๆ โดยผลงานการออกแบบได้นำเสนอในส่วนของข้อเสนอแนะในบทที่ 5

ภาคผนวก ข
ข้อมูลการถอดเทปการสัมภาษณ์

บทถอดเทปสัมภาษณ์
นายจรัญ เข้มกลัด หัวหน้ากลุ่มประมงเรือเล็ก
เรื่อง “อุปกรณ์เครื่องมือในการทำประมง และวิถีชีวิตของชาวประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด
ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง”
วันที่ 11 สิงหาคม 2561

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ – นามสกุล นายจรัญ เข้มกลัด

อายุ 60 ปี

ระดับการศึกษา ประถม 4

ตำแหน่งบริหาร หัวหน้ากลุ่มประมงเรือเล็ก ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง

ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 40 ปี

สถานที่ทำงาน บ้านลุงรัญ

ตำบล บ้านเพ อำเภอ เมือง จังหวัด ระยอง

สถานที่ให้สัมภาษณ์ บ้านลุงรัญ

วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์ 11 สิงหาคม 2561

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา 15.00น.

จบการสัมภาษณ์เวลา 16.00น.

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาการถักอวน และอุปกรณ์ในการจับสัตว์น้ำ ในประเด็นต่อไปนี้

ผู้วิจัย : อวนคืออะไรสำหรับลุงจ๋า?

ลุงรัญ : อวนก็คือเครื่องมือหาปลาทั่วไป เองเห็นแปลนอนนั่นใหม่หละ ก็เหมือนอวนนั่นแหละ มันก็เอาไปใช้งานได้หลายอย่างเลขนะ แต่เรียกต่างกันไปตามการใช้งานของมัน เอามาจับปลาก็เรียกอวนปลา เอาไปดักนก ก็เป็นกับดัก

ผู้วิจัย : ลุงรัญ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำในประมงเรือเล็ก เกาะเสม็ด ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง มีอะไรบ้างจ๊ะ

ลุงรัญ : มีไม่เยอะมากเพราะที่ชุมชนของเรา ทำกันเองแบบเล็ก มีลอบปู อวนปลา อวนปู เบ็ด และก็ ไข่พวกอวนรุนที่ใส่เคยเอามาทำกะปิ เองรู้จักใหม่ว่าน่าตาเป็นยังไง ไข่ที่ไปทำมาไม่มีใส่เคยเพราะ ไม่ถึงหน้าฤดูมัน ผู้วิจัย: หนูเคยเห็นอยู่จ้ะ ลุงรัญ: เออถ้าจำไม่ได้ไปดูที่บ้านลูกเขยลุง ไม่ได้ใส่นาน แล้ว มันหนัก อายุก็เยอะทำเท่าที่ทำไหว ช่วงนี้ดีหน่อยนะ หมอให้ลุงกินแคลเซียม ปกติปวดกระดูก ไปทั้งตัว ไม่ทำไม่ได้ นอนอยู่บ้านเซๆก็เบื่อ

ผู้วิจัย : อวนมีความแตกต่างกันอย่างไร

ลุงรัญ : ก็ต่างกันตรงตาอวน และความยาว ขนาดตาเล็กใหญ่เอาไปจับสัตว์น้ำคนละอย่าง และ สมัยก่อนอะนะ อวนไม่ต้องยาวเหมือนทุกวันนี้ เพราะทะเลมันสมบูรณ์ เอาอวนไปวางไม่กี่เมตรก็ได้ปลามากินไม่ไหวแล้ว พอมาสมัยนี้ะ ยาวเป็นสิบ ยี่สิบ เมตร ยังได้ปลาไม่เท่าเดิมเลย แต่ที่ในกลุ่มลุงก็ช่วยกันอนุรักษ์ปลานู่นขนาดเล็กละ ถ้าจับมาได้ก็จะเอาไปปล่อย แล้วถ้าหน้าว่างไปปลาว่าง ไข่ปู ก็ลดการจับลง ทางปตท. เขาก็มีโครงการมาช่วยปล่อยพันธุ์สัตว์ และให้เงินช่วยเหลือในหน้าที่ ไม่ได้ออกไปวางอวนได้

ผู้วิจัย : ในอดีตถึงปัจจุบันมีความแตกต่างในเรื่องการสืบทอดภูมิปัญญาการถักอวนหรือไม่ อย่างไร

ลุงรัญ : คนสมัยก่อนเขาใช้อวนไม่มากเหมือนสมัยนี้ะ ไม่กี่เมตร แล้วก็คนในกลุ่มประมงก็มีไม่ มาก มานั่งทำนั่งสอนกันได้

ผู้วิจัย : ความแตกต่างระหว่างอวนที่นี้กับที่อื่นต่างกับตรงหรือไม่ อย่างไร

ลุงรัญ : ลุงก็ไม่รู้ว่าจะมีแบบแปลกว่านี้ไหม แต่ลุงคิดว่ามันก็เหมือนกันหมดนะ แต่ขึ้นอยู่กับ การ ถักว่าจะถักด้วยเงื่อนไขแบบไหน ตามความถนัดของแต่ละคนด้วย แล้วที่กลุ่มใช้สีอวนต่างกันไปเลย นะ เพราะจะได้กันหลง ติดใครไปแล้วจำกันไม่ได้ จะได้ไม่เสียเวลามาเถียงเรื่องไม่เป็นเรื่องกัน

ผู้วิจัย : ลุงคิดไหมว่าการถักอวนจะสูญหายไปหรือไม่ซ้ำ ในบ้านเราอะจ้ะลุง

ลุงรัญ : โห้ย มันไม่หายไปไหนหรอก มันก็มีคนมาสานต่อหนึ่งคนที่นั่งตรงนี้ เอาความรู้ตรงนี้ไปทำ ประโยชน์ในด้านอื่นๆก็ดีนะลุงว่า สมัยนี้มันไม่เหมือนก่อนแล้วเนาะ ที่จะทำอะไรเพื่อรักษาไว้แบบ เก่าก็มีโอกาสหายไปหมด ถ้าได้ไปตัดแปลงเอาไปทำเป็นอย่างอื่นด้วยมันก็จะทำให้อันเก่ามันมี

คุณค่าคงอยู่ไว้ด้วยได้ แต่ลืงคิดว่าบังคับให้ใครมาเห็นคุณค่าไม่ได้ ของแบบนี้ คนที่จะเห็นค่าเขาก็เห็นเอง

ผู้วิจัย : ลุงมีวิธีช่วยที่จะอนุรักษณ์ภูมิปัญญาการถักอวนบ้างไหมจ๊ะ

ลุงรัญ : อวนเป็นเครื่องมือในการหาปลาของชาวประมง ก็เหมือนกับดินสอ สี พู่กัน ของศิลปินที่ขาดไม่ได้ ลุงคงจะยินดีที่เผยแพร่ความรู้ตรงนี้ต่อไป มีไปบรรยายเกี่ยวกับประมงให้คนในโรงงาน ฟังด้วยนะ เล่าถึงหลายอย่างแต่คิดว่า ถ้ามีโอกาสที่โรงงานเขาเข้ามาให้ทุนสนับสนุนอะไร ก็คงบอกเขาไปว่าเรื่องอวนนี้แหละว่า อยากให้มีกิจกรรมหรืออบรมให้เด็กๆ หรือคนที่สนใจได้เข้ามาเรียนฟรี อย่างน้อยลุงก็บอกเค้าได้ว่า น้องทราย นักเรียนป.โทศิลปากร เขายังเข้ามาเรียนถักอวน วิถีชีวิตชาวประมง เอาไปทำผลงานศิลปะ ออกแบบได้ มันก็เป็นได้หลายอย่าง ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

รายการอ้างอิง

- Alexander Velour. Sasha Velour. Retrieved from <https://www.sashavelour.com/home>
- Echelman, J. Janet Echelman Retrieved from <https://www.echelman.com/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Ernesto_Neto. (2018). Ernesto Neto. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Ernesto_Neto
- Rieko Koga. (story of Rieko Koga).
- Wikipedia. ระบบนิเวศทางทะเล. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/ระบบนิเวศทางทะเล>
- wikipedia. (2017). เสื้อผ้า. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/เสื้อผ้า>
- wikipedia. (2018). เกาะเสม็ด. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/เกาะเสม็ด>
- wikipedia. (2019). Iris van Herpen. Retrieved from https://en.wikipedia.org/wiki/Iris_van_Herpen
- นายพิชชากร แจ่มสุข, นายปฐมพงศ์ เจริญผล, นายจักรี ทองสุข, นายอนวัช สุภาพจน์, & นางสาว จันทร์จิรา พรหมเพชร. ประวัติเกาะเสม็ด Retrieved from <https://sites.google.com/site/kohsamett/home/prawati-keaa-semd>
- นายอัศวิน ชัดชุมแสง. (2558). เครื่องใช้และของประดับตกแต่ง. Retrieved from <https://classroomkrubeer.wordpress.com/การงานอาชีพ-ม-2/หน่วยการเรียนรู้ที่-1/เครื่องใช้และของประดับ>
- บริษัทเอสเอ็มอีทีลีสปิริตจำกัด. (2016). สิ่งทอ. Retrieved from <https://www.smelegalspirit.com/production-intro-detail/1/7/สิ่งทอ>
- ประชาชาติธุรกิจ. (2018). กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ” หนุนผู้ประกอบการไทยรุกตลาดสิ่งทอพิเศษ. Retrieved from <https://www.prachachat.net/public-relations/news-145016>
- ศศ.ทิพสุคนธ์ พิมพ์พิมล (Producer). เครื่องมือทำประมง.
- ฝั่งสระ, น. ระบบนิเวศทางทะเล. Retrieved from <https://sites.google.com/site/sciencesirima/home/content1>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวศิริรัตน์ ใจตั้ง
วัน เดือน ปี เกิด	21 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	ระยอง
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 สำเร็จการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต สาขาแฟชั่นดีไซน์ คณะศิลปะและการออกแบบ มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2560 ศึกษาต่อระดับปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาศิลปะการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	32 ถนนประจักษ์ร์ตัน ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 21150

